

MÅL- OCH RESURSPLAN 2023-2025

Fastställd av kommunfullmäktige 2022-12-14

Vänersborgs kommun

Innehållsförteckning

	Sidnr
Del I Vision och mål - Förutsättningar och beslut	
Inledning.....	Del I - 1
Vision Vänersborg – kommundemensamma mål	1
Vision och inriktningsmål.....	2
God ekonomisk hushållning och finansiella mål.....	8
Riktlinjer för god ekonomisk hushållning.....	10
Förutsättningar.....	9
Omvärld.....	11
Befolkning.....	13
Budgetförutsättningar.....	14
Driftbudgetramar – avstämning mot nämndernas förslag.....	13
Finansiell analys.....	21
Driftbudget per nämnd.....	26
Resultat- kassaflödes- och balansbudget.....	27
Kommunfullmäktiges beslut 2022-12-14	29
Del II Mål- och resursplan - Nämnderna	
Barn- och utbildningsnämnden.....	Del II - 1
Byggnadsnämnden.....	3
Kommunfullmäktige.....	4
Kommunstyrelsen.....	5
Kultur- och fritidsnämnden.....	7
Miljö- och hälsoskyddsnämnden.....	9
Revisionen.....	10
Valnämnden.....	10
Samhällsbyggnadsnämnden.....	11
Socialnämnden.....	14
Överförmyndarnämnden.....	16
Del III Investerings- och exploateringsplan	
Investerings- och exploateringsplan 2023-2025.....	Del III - 1

Vision Vänersborg

Vänersborgs kommun – attraktiv och hållbar i alla delar, hela livet.

Inledning

Kommunfullmäktige fastställde kommunens vision 2013. Visionen omfattar alla kommuninvånare och beskriver en framtida idealbild och en gemensam färdriktning. Visionen är en ledstjärna för all kommunal verksamhet och genomsyrar hela organisationen.

Visionen är kopplad till inriktningsmål, förväntade resultat och aktiviteter, som systematiskt följs upp. Kontinuerlig dialog kring analys av effekterna för att nå de förväntade resultaten leder till verksamhetsutveckling.

Vänersborgs kommun som både geografiskt område och organisation har fyra gemensamma värdeord. De ska genomsyra hela Vänersborgsområdet.

det, kommunens organisation, verksamhet och beslut: levande, attraktiv, hållbar - tillsammans. De fyra värdeorden ska stärka visionen.

De globala målen för hållbar utveckling och Agenda 2030 är integrerade i Vänersborgs kommuns styrning och vägledning i planerings- och utvecklingsarbeten. De globala målen är kopplade till inriktningsmålen med målsättning att gå från rött, gult till grönt. Tidiga insatser för barn och unga kommer att prioriteras under mandatperioden när resursutrymme finns.

Invånardialog är en del av styrningen i Vänersborgs kommun, för att ge utrymme för ökad delaktighet och medskapande hos de som lever, bor och verkar i kommunen.

Vision Vänersborg

Inriktningsmål

- **Våra invånare ska ha mer jämställda och jämlika förutsättningar att påverka sina liv**
- **Fler barn och unga uppnår bättre skolresultat och fullföljer sina studier**
- **Vänersborg är en ekologiskt hållbar kommun med minskad klimatpåverkan**
- **Vänersborgs kommun har en god service och hög effektivitet gentemot våra invånare och företag**
- **Våra medarbetare ska ges förutsättningar för ett friskt och hållbart arbetsliv**

Inriktningsmålen är kommunfullmäktiges övergripande viljeriktning. Nämnderna ansvarar gemensamt för att styra verksamheten mot den strategiska och övergripande riktning som kommunfullmäktige fastställt i inriktningsmålen.

Grunden för våra inriktningsmål är att:

- ▶ Fullföljda studier med gymnasieexamen är grunden för att få ett arbete.
- ▶ Människor i arbete är grunden för vår gemensamma välfärd.
- ▶ Den gemensamt finansierade välfärden ska omfatta alla och öka tryggheten och livskvalitén.
- ▶ Vi lämnar över vår natur och miljö till nästa generation i ett hållbart skick.

Fyra av våra fem inriktningsmål är kopplade till de globala målen.

Ett inriktningsmål är kopplat till Vänersborgs kommuns nationella medarbetarundersökning Hållbart medarbetarengagemang (HME) och sjukfrånvaro.

Till inriktningsmålen hör målsättningar som uttrycker vad som ska uppnås. Målsättningar för inriktningsmålen är till övervägande del knutna till de globala målen för hållbar utveckling.

Årligen jämförs Vänersborgs resultat av genomförande av Agenda 2030 mot övriga kommuner i Sverige. Resultaten fördelas enligt en färgskala som visar hur kommunens resultat ligger i jämförelse med andra. Grön innefattar de 25 % av kommunerna med bäst resultat, röd innefattar de 25 % av kommunerna med sämst resultat. Gul innefattar de 50 % av kommunerna vars resultat hamnar i mitten.

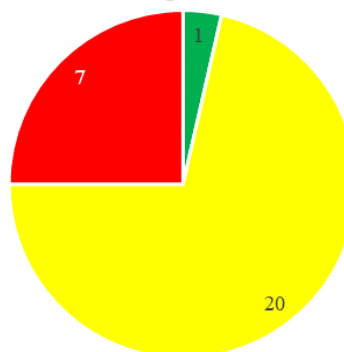
På kommande sidor framgår inriktningsmålens koppling till de globala målen liksom vilket nu läge/resultat kommunen visar för 2022. Vidare anges vilken målsättning/ambitionsnivå kommunen har för den fortsatta utvecklingen inom respektive inriktningsmål. Avslutningsvis, i avsnittet om Vision och Inriktningsmål, bifogas en lista över samtliga nyckeltal i Agenda 2030.

Vision Vänersborg

Våra invånare ska ha mer jämställda och jämlika förutsättningar att påverka sina liv

Våra invånare ges lika möjligheter att forma sin framtid, där lokala skillnader utifrån livssituation, boendeplats och ekonomi utjämnas. Den sociala inkluderingen medför att invånarna kan påverka och delta i samhället oavsett bakgrund, där olika insatser riktas beroende på skillnader i olika boendedelar. Kommunens verksamheter arbetar i samverkan med fler organisationer, för att minska effekterna av socioekonomiska faktorer, där ett rättighetsbaserat perspektiv ger möjlighet till utbildning, bostad och arbete.

Nuläge 2022

1	3	5	17	28	35	38	55
2	4	6	18	29	36	39	56
		7	19	30	37	40	57
		8	20	31		41	58
		9				42	
		10				43	

Kommentar: Tre nyckeltal saknar färgmarkering. De avser Bruttoregionprodukt kommun (BRP), 1 000 kr/invånare, Utsläpp till luft av kväveoxider (NOx) totalt kg och Verksamhetens resultat kommun, andel av skatter och statsbidrag.

Målsättning 2023: Öka med 3 gröna och minska med 4 röda

Målsättning 2025: Öka med 5 gröna och minska med 7 röda.

Fler barn och unga uppnår bättre skolresultat och fullföljer sina studier

Barn och unga ges goda framtidsmöjligheter där skolan erbjuder individuellt stöd och förebyggande insatser med början i förskolan. Kommunens olika verksamheter arbetar för att främja faktorer som påverkar skolresultat såsom arbetsmiljö, fysiska miljöer, hemförhållanden, fritidsmöjligheter och stöd i unga år. Fullföljda studier ökar möjligheterna att välja en sysselsättning som upplevs stimulerande och att nå egenförsörjning.

Nuläge 2022

11
12
13
14
15
16

Målsättning 2023: Öka med 1 grön och minska med 1 röd

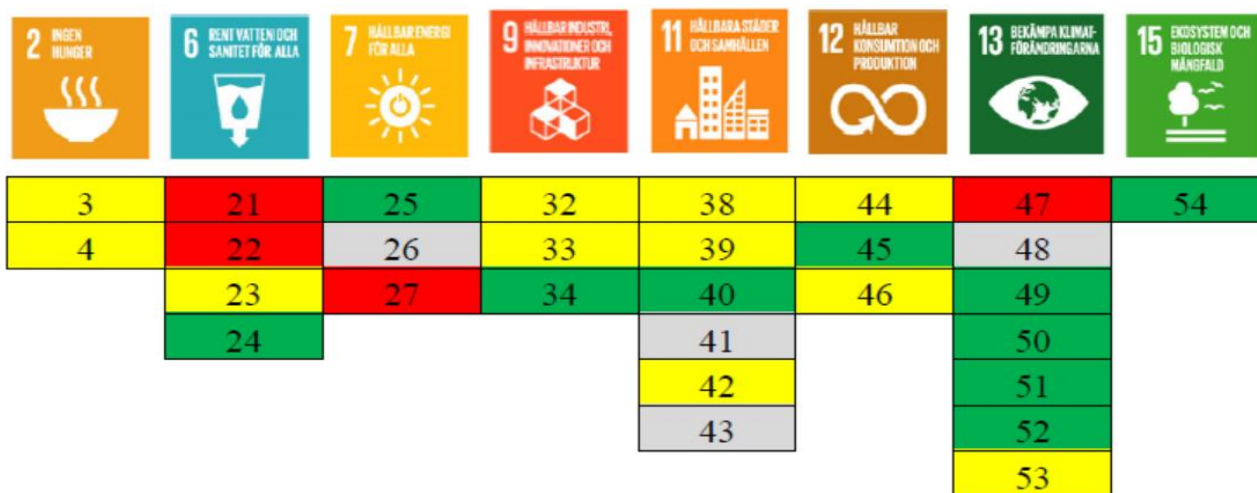
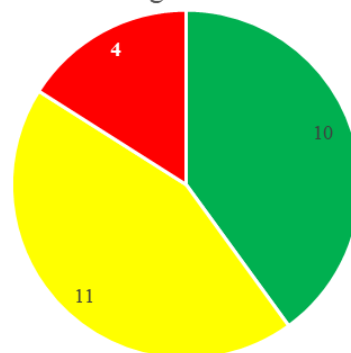
Målsättning 2025: Öka med 2 gröna och minska med 2 röda.

Vision Vänersborg

Vänersborg är en ekologiskt hållbar kommun med minskad klimatpåverkan

Den ekologiskt hållbara kommunen bidrar till att vårda våra resurser för nuvarande och framtida invånare. Kommunens Miljöprogram 2030 och Strategin för ett fossilfritt Vänersborg 2030 värnar om hela den geografiska kommunen, och ökad kunskap hos invånarna underlättar för klimatvänliga val. Nya klimatsmarta lösningar och teknisk innovation leder till minskad miljöpåverkan såsom fossiloberoende, hållbar konsumtion, upphandling och inköp. Miljöperspektivet beaktas vid kommunens beslutsfattande och olika former av samverkan.

Nuläge 2022

Kommentar: Nyckeltal Fjärrvärmeproduktion av förnybara energikällor inom det geografiska området, andel (%) saknar siffror. Utsläpp till luft av kväveoxider (NOx) totalt kg samt Utsläpp till luft av växthusgaser totalt ton CO₂-ekv saknar färgmarkering.

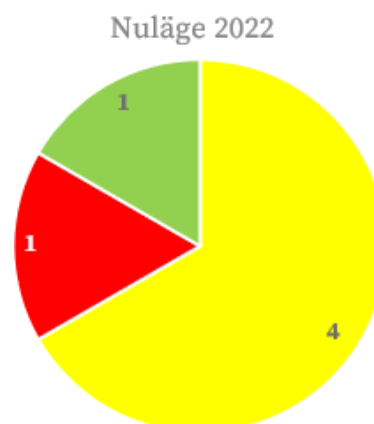
Målsättning 2023: Öka med 3 gröna och minska med 1 röd.

Målsättning 2025: Öka med 5 gröna och minska med 3 röda.

Vision Vänersborg

Vänersborgs kommun har en god service och hög effektivitet gentemot våra invånare och företag

Företag i Vänersborgs kommun möts av ett gott bemötande och en hög tillgänglighet där kommunens verksamheter håller en god kvalitet. Det är enkelt att få kontakt med kommunen, och den digitala servicen leder till mer effektiva flöden inom och mellan olika förvaltningar. Företag i kommunen ges möjligheter att expandera, där kommunen kan bistå med tillgänglig mark och lokaler när nya och befintliga företag vill verka och etablera sig i kommunen. Våra invånare är nöjda med den välfärd vi levererar. Kvalificerad personal leder till en god kvalitet i våra verksamheter, där innovation och teknik bidrar till att effektiviteten är hög.

8 ANSTÄNDIGA ARBETSVILLKOR OCH EKONOMISK TILLVÄXT	9 HÅLLBAR INDUSTRI, INNOVATIONER OCH INFRASTRUKTUR	28	32
		29	33
		30	34
		31	

Målsättning 2023: Öka med 1 grön och minska med 1 röd.

Målsättning 2025: Öka med 2 gröna och minska med 1 röd.

Kommentar: Nyckeltalet Bruttoregionprodukt, kommun (BRP), 1000 kr/invånare saknar färgmarkering

Våra medarbetare ska ges förutsättningar för ett friskt och hållbart arbetsliv

Vi ska ha en arbetsmiljö som ger förutsättningar för ett friskt och hållbart arbetsliv.

I Vänersborgs kommun ska medarbetarna vara delaktiga och ha förståelse för sina uppdrag och sina roller. För att få en engagerad personal krävs ett tryggt och stabilt ledarskap som når ut till samtliga

medarbetare i vår kommun. Personalpolicyn och samverkansavtalet med de fackliga organisationerna ska vara grunden i arbetet.

Nyckeltal	Nuläge 2022	Målsättning 2023	Målsättning 2025
- Medarbetarengagemang (HME) kommunens totalindex	78	79	Riksnitt*
- Sjukfrånvaro	10 % (2021)	9%	8,2%

*Alla kommunens ovägda medel

Vision Vänersborg

Lista över samtliga nyckeltal i Agenda 2030:

Agenda 2030 mål	Nummer	Nyckeltal
1	1	Invånare 0–19 år i ekonomiskt utsatta hushåll, andel (%)
	2	Vuxna biståndsmottagare med långvarigt ekonomiskt bistånd, andel (%) av befolkningen
2	3	Invånare med fetma, andel (%)
	4	Ekologiskt odlad åkermark, andel (%)
3	5	Invånare med bra självskattat hälsotillstånd, andel (%)
	6	Medellivslängd kvinnor, år
	7	Medellivslängd män, år
	8	Invånare 16–84 år med gott psykiskt välbefinnande, andel (%)
	9	Fallskador bland personer 65+, 3-årsrm, antal/100 000 inv
	10	Antibiotikaförsäljning, recept/1000 inv
4	11	Barn 1–5 år inskrivna i förskola, andel (%)
	12	Elever i åk 9 som är behöriga till yrkesprogram, hemkommun, andel (%)
	13	Elever i åk 9: Jag känner mig trygg i skolan, positiva svar, andel (%) (-2021)
	14	Gymnasieelever med examen inom 4 år, hemkommun, andel (%)
	15	Ungdomar som är etablerade på arbetsmarknaden eller studerar 2 år efter fullföljd gymnasieutbildning, hemkommun, andel (%)
	16	Invånare 25–64 år med eftergymnasial utbildning, andel (%)
5	17	Heltidsarbetande månadsavlönade, kommun, andel (%)
	18	Föräldrapenningdagar som tas ut av män, andel av antal dagar (%)
	19	Tillfälliga föräldrapenningdagar (VAB) som tas ut av män, andel av antal dagar (%)
	20	Kvinnors mediannettoinkomst som andel av mäns mediannettoinkomst, andel (%)
6	21	Vattentäkter med vattenskyddsområde, andel (%)
	22	Sjöar med god ekologisk status, andel (%)
	23	Vattendrag med god ekologisk status, andel (%)
	24	Grundvattenförekomster med god kemisk och kvantitativ status, andel (%)
7	25	Elavbrott, genomsnittlig avbrottsstid per kund (SAIDI), minuter/kund
	26	Fjärrvärmeproduktion av förnybara energikällor inom det geografiska området, andel (%)
	27	Slutanvändning av energi totalt inom det geografiska området, MWh/inv
8	28	Bruttoregionprodukt, kommun (BRP), 1000 kr/invånare
	29	Invånare 17–24 år som varken arbetar eller studerar, andel (%)
	30	Långtidsarbetslöshet 25–64 år, årsmedelvärde, andel (%) av bef.
	31	Förvärvsarbetande invånare 20–64 år, andel (%)
9	32	Tillgång till bredband om minst 100 Mbit/s, andel (%)
	33	Företagsklimat enl. ÖJ (Insikt) - Totalt, NKI
	34	Befolkning i kollektivtrafiknära läge, andel (%)
10	35	Invånare 16–84 år med avsaknad av tillit till andra, andel (%)
	36	Förvärvsarbetande skyddsbehövande och anhöriga (flyktingar) 20–64 år, vistelsetid 4–6 år, andel (%)
	37	Brukarbedömning daglig verksamhet LSS - Brukaren får bestämma om saker som är viktiga, andel (%)
11	38	Demografisk försörjningskvot
	39	Trångboddhet i flerbostadshus, enligt norm 2, andel (%)
	40	Utsläpp till luft av kväveoxider (NOx), totalt, kg/inv
	41	Utsläpp till luft av kväveoxider (NOx), totalt, kg
	42	Utsläpp till luft av PM2.5 (partiklar <2.5 mikrom). kg/inv
	43	Utsläpp till luft av PM2.5 (partiklar <2.5 mikrom), kg
12	44	Insamlat kommunalt avfall totalt, kg/invånare (justerat)
	45	Hushållsavfall som samlats in för materialåtervinning, inkl. biologisk behandling, andel (%)
	46	Ekologiska livsmedel i kommunens verksamhet, andel (%)

Vision Vänersborg

fortsättning Lista över samtliga nyckeltal i Agenda 2030:

Agenda 2030 mål	Nummer	Nyckeltal
13	47	Utsläpp till luft av växthusgaser totalt, ton CO2-ekv/inv.
	48	Utsläpp till luft av växthusgaser totalt, ton CO2-ekv
	49	Miljöbilar i kommunorganisationen, andel (%) (-2020)
	50	Miljöbilar, andel av totalt antal bilar i det geografiska området, (%) (-2020)
	51	Fossiloberoende personbilar, andel av totalt antal bilar i det geografiska området (%)
	52	Fossiloberoende fordon i kommunorganisationen, andel (%)
	53	Genomsnittlig körsträcka med personbil, mil/inv
15	54	Skyddad natur totalt, andel (%)
16	55	Invånare 16–84 år som avstår från att gå ut ensam, andel (%)
	56	Anmälda våldsbrott, antal/100 000 inv
	57	Förstagångsväljare som röstade i senaste kommunfullmäktigevalet, andel (%)
	58	Verksamhetens resultat kommun, andel (%) av skatter och statsbidrag

Vision Vänersborg

GOD EKONOMISK HUSHÅLLNING OCH FINANSIELLA MÅL

Här följer en redovisning om god ekonomisk hushållning. Dels vad lagen säger, dels kommunens tolkning och fastställda mål och riktlinjer.

Lagen/balanskravet

Enligt kommunallagen ska kommunerna ange mål och riktlinjer för verksamheten som är av betydelse för god ekonomisk hushållning. För ekonomin ska det finnas finansiella mål som är av betydelse för god ekonomisk hushållning. Kommunallagen kräver att kommunernas ekonomi ska vara i balans. Intäkterna ska överstiga kostnaderna. Balanskravet utgör en miniminivå för resultatet.

Med detta menas

En kommun bör inte förbruka sin förmögenhet för att täcka löpande behov. De löpande intäkterna bör överstiga de löpande kostnaderna. Det ingår också att verksamheten ska utövas på ett ändamålsenligt och utifrån ekonomisk synpunkt tillfredställande sätt. Kommunallagens krav klargör därmed att begreppet god ekonomisk hushållning har både ett finansiellt perspektiv och ett verksamhetsperspektiv. Det finansiella perspektivet tar sikte på kommunens finansiella ställning och utveckling. Verksamhetsperspektivet tar sikte på kommunens förmåga att bedriva verksamhet på ett kostnadseffektivt och ändamålsenligt sätt. Verksamhetsmål och finansiella mål hänger alltså ihop för att en god ekonomisk hushållning ska kunna uppnås.

God ekonomisk hushållning i Vänersborgs kommun

Vänersborgs kommun har fastställt finansiella mål samt mål och riktlinjer för verksamheten. Verksamhetsmålen är också kommunens inriktningsmål för ekonomin.

God ekonomisk hushållning innebär att kommunens finansiella mål och verksamhetsmässiga mål uppnås, samt att riktlinjerna följs.

Finansiella mål

Vänersborgs kommuns övergripande finansiella mål för god ekonomisk hushållning är följande:

- Årets resultat bör uppgå till minst 2 procent av skatter och generella statsbidrag.
- Kassalikviditeten bör vara minst 50 procent.
- Soliditeten, inklusive kommunens hela pensionsåtagande, ska i genomsnitt förbättras med 1 procent årligen under mandatperioden.
- Årets investeringar (exkl. VA/renhållning) ska maximalt motsvara 7 procent av skatter och generella statsbidrag.

Resultatet

Enligt Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) ska, som tumregel, årets resultat uppgå till 2 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag för att god ekonomisk hushållning ska anses vara uppnådd. Huvudargumenten för positiva resultat är att nuvarande generation ska stå för sina kostnader. Det krävs avsättningar för framtida pensioner. Tillgångar bör värdesäkras och investeringar bör egenfinansieras. Dessutom bör det finnas en buffert för oförutsedda händelser.

Vänersborgs kommuns resultatmål överstiger balanskravet. Målet om 2 procent kan sägas vara tillräckligt stort för att konsolidera kommunens ekonomi och på så sätt säkra att servicenivån ska garanteras för nästkommande generation, utan att kommunen ska behöva uttaxera en högre skatt. Den budgeterade nivån krävs för att klara av nya förutsättningar under året, samt för att klara av att självfinansiera underhållsinvesteringar i en skattefinansierad verksamhet. Exempel på nya förutsättningar är avräkning av skatteintäkter, upp- och nedgångar på de finansiella marknaderna och oförutsedda händelser inom verksamheterna.

Kassalikviditet

Med målet om en kassalikviditet på minst 50 procent menas att likvida medel tillsammans med kommunens checkkredit (för närvarande 200 mnkr) bör vara minst 50 procent av kortfristiga skulder. Likviditetsmålet säkrar att kommunen har en tillräcklig kortfristig betalningsberedskap.

Vision Vänersborg

Soliditet

Måttet anger hur stor del av kommunens tillgångar som är finansierade med egna medel/eget kapital och beskriver kommunens betalningsberedskap och finansiella styrka på lång sikt. En högre soliditet ger en långsiktig finansiell handlingsberedskap.

I ett tioårigt perspektiv kommer en förändrad åldersstruktur (fler barn och äldre) att medföra en kraftig ökning av efterfrågan på kommunal service. En förbättrad soliditet gör kommunen bättre rustad att möta de finansiella påfrestningar som följer av denna utveckling och är därmed förenlig med god ekonomisk hushållning.

Investeringar

I investeringsmålet anges den investeringsnivå som bedöms vara den högsta nivån för en hållbar ekonomisk utveckling, med hänsyn till de övriga finansiella målen, som ligger till grund för god ekonomisk hushållning.

Vision Vänersborg

RIKTLINJER FÖR GOD EKONOMISK HUSHÅLLNING

Genom riktlinjer anger kommunfullmäktige den övergripande och mer långsiktiga styrningen av god ekonomisk hushållning i Vänersborgs kommun.

Verksamheternas uppdrag:

- Verksamheter och kostnader ska kontinuerligt utvärderas och omprövas.
- Varje nämnd ansvarar för att en god intern kontroll upprätthålls utifrån kommunfullmäktiges reglemente och kommunstyrelsens riktlinjer.
- Nämnderna ska främja och följa upp att en fortlöpande kvalitetsutveckling sker inom verksamheten.
- Nämnderna ska eftersträva och följa upp att verksamheten bedrivs kostnadseffektivt,

Verksamheternas tillgångar och skulder:

- Kommunens anläggningar och fastigheter ska ha ett planerat och fullgott underhåll.
- Kommunen ska ha ett fullgott och genomtänkt försäkringsskydd, samt ha klara regler för hur risker ska hanteras. Kommunen ska ha tydliga regler och riktlinjer för sin finansförvaltning.

Verksamheternas ekonomiska ansvar:

- Kommunfullmäktiges budgetbeslut är överordnat och vid målkonflikter är det ekonomin som ytterst sätter gränsen för det totala verksamhetsutrymmet (vid resursbrist ska tvingande nivåer enligt lagstiftning och myndighetskrav prioriteras).
- Nämnderna ansvarar för att verksamhetens innehåll och omfattning är anpassad till beslutad budgetnivå.
- Vid hantering av befarade eller konstaterade budgetavvikelser är nämnder och enheter skyldiga att vidta de åtgärder som krävs för att styra verksamheten, så att de ekonomiska ramar hålls.
- Kommunstyrelsen har ett särskilt ansvar för att de förslag och planer som föreläggs kommunfullmäktige främjar en god ekonomisk hushållning och är förenliga med de finansiella mål som fastlagts.

Riktlinjer för resultatjämningsreserv

Beslutad av kommunfullmäktige § 73 2013-06-12

Avsättning till resultatutjämningsreserv

Avsättning till resultatutjämningsreserv sker årligen enligt den maximala nivå som stadgas i kommunallagen, d.v.s. med högst ett belopp som motsvarar det lägsta av antingen den del av årets resultat eller den del av årets resultat efter balanskravsjusteringar som överstiger 1 procent av summan av skatteintäkter samt generella statsbidrag och kommunalekonomisk, utjämning, eller 2 procent av summan av skatteintäkter samt generella statsbidrag och kommunalekonomisk utjämning, om kommunen eller landstinget har ett negativt eget kapital inklusive ansvarsförbindelsen för pensionsförpliktelser.

Resultatutjämningsreservens storlek maximeras till 50 mnkr.

Disposition av resultatutjämningsreserv

Resultatutjämningsreserven kan disponeras i samband med budget/bokslut för att täcka underskott som uppstått på grund av lågkonjunktur.

Arbetsgång avseende årlig hantering av resultatutjämningsreserv

Kommunstyrelsen lämnar förslag antingen till kommunfullmäktige i årsredovisningen eller i budgetanvisningarna avseende avsättning och eventuell disposition av resultatutjämningsreserv.

Uppföljning och bedömningsmodell för god ekonomisk hushållning

Den övergripande målavstämningen av god ekonomisk hushållning är en sammanfattning av hur inriktningsmålen infrias och hur kommunen närmar sig visionen. För att god ekonomisk hushållning ska anses vara uppnådd ska tre av fyra finansiella mål vara uppfyllda samt att minst hälften av inriktningsmålen uppnås. Uppföljningen av mål för god ekonomisk hushållning sker både i delårsrapporter och i årsredovisningen.

Vision Vänersborg

OMVÄRLD

Svensk ekonomi står stark trots kriget i Ukraina, skriver konjunkturinstitutet i sin konjunkturlägesrapport i mars 2022. Sveriges Kommuner och Regioners (SKR) bedömning från i april säger att skatteunderlaget visar en starkare ökning jämfört med tidigare prognoser. Prognoser om ekonomin präglas dock fortfarande av stor osäkerhet och prognosmakarna benämner framtida antaganden som scenarier.

Internationell konjunktur

En humanitär katastrof pågår i Ukraina med stora mänskliga lidanden. Rysslands anfallskrig mot Ukraina får påtagliga konsekvenser för den ekonomiska utvecklingen i Europa. Det visar sig i tydliga negativa effekter på den globala tillväxten och inflationen genom högre energi- och råvarupriser, störningar i internationell handel och genom en ökad osäkerhet. Kraftiga uppgångar i råvarupriser skapar ytterligare tryck uppåt på den redan höga inflationen i många länder inklusive Sverige. Europeiska centralbanken (ECB) väntas tidigarelägga sina räntehöjningar till i juni i år. Störningarna i de globala värdekedjorna och bristen på insatsvaror väntas förvärras något till följd av kriget och beslutade sanktioner mot Ryssland samt stora utbrott av covid-19 i Kina. De underliggande drivkrafterna är dock starka på många håll och konjunkturinstitutet bedömer att den globala tillväxten tar mer fart igen andra halvåret 2022, när effekterna från pandemin och kriget dämpas.

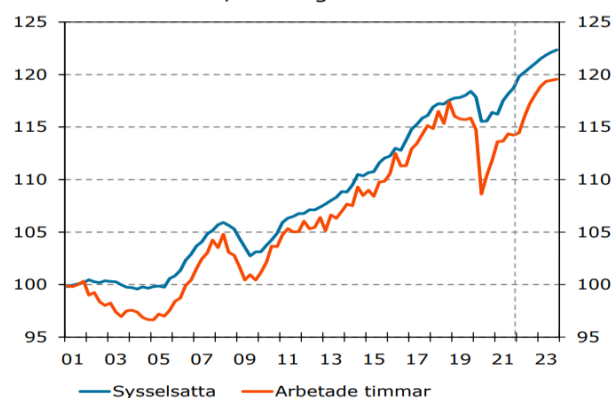
Svensk ekonomi

Efter en stark utveckling under 2021 dämpas nu BNP-tillväxten i Sverige. Trots kriget i Ukraina fortsätter omvärldsefterfrågan att öka, men flaskhalsproblem hämmar aktiviteten i den svenska industrin. Hushållen pressas av höjda priser på energi och livsmedel och förväntningar om tidigarelagda räntehöjningar och de ser nu pessimistiskt på framtiden. Utvecklingen av den reala disponibelinkomsten blir svag och trots att hushållen tar av sitt sparande växlar konsumtionstillväxten ner. Däremot kommer den offentliga konsumtionen att öka snabbt, inte minst till följd av det stora flyktmottagandet från Ukraina. De stigande priserna på energi, livsmedel och övriga varor innebär att inflationen blir den högsta sedan 1993. En fortsatt stark efterfrågan innebär att sysselsättningen

fortsätter att stiga, trots det oroliga läget i världsekonomin.

Diagram: Sysselsatt och arbetade timmar

Index 2001=100, säsongrensade kvartalsvärden

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Den starka sysselsättningsutvecklingen väntas fortsätta 2022 och 2023 och drivs av stark BNP-tillväxt och hög efterfrågan på arbetskraft bland arbetsgivare. Det är främst tjänstesektorn och offentliga myndigheter som bidrar till sysselsättningsökningen. Utrymmet för en fortsatt expansion av sysselsättningen krymper dock med tiden. Andelen arbetslösa sjunker 2023 till 7,5 procent. En allt måttligare tillväxt syns därför 2024 och 2025 för såväl arbetsinsatsen (timmar) som BNP.

Kommunsektorns ekonomi

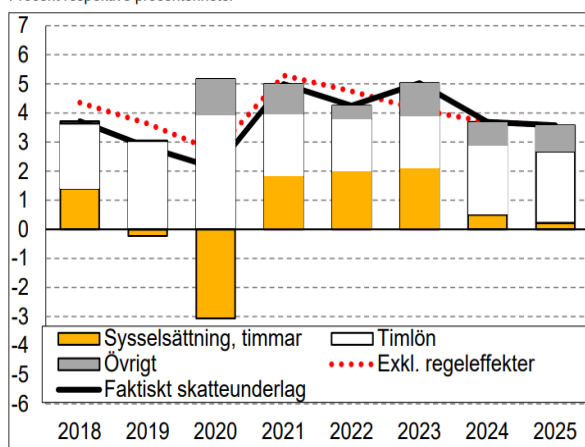
Trots en hög smittspridning vid årets början (2022) har restriktionerna med anledning av covid-19 trappats ner markant. Återhämtningen för arbetsmarknaden beräknas därmed kunna fortgå – trots globala risker, hög inflation och stigande räntor. Statens åtgärder för att minska de ekonomiska effekterna av Coronapandemin för bland annat kommunerna fhas ut.

SKR:s skatteunderlagsprognos vilar på ett samhällsekonomiskt scenario för utvecklingen globalt och i Sverige fram till år 2025. Inflationsprognosen revideras upp kraftigt för 2022 men antas gradvis sjunka till drygt 2 procent för 2023. Med en långt högre inflation än på länge i Sverige utgår prognosen från högre löneökningar och stigande räntor. Jämfört med skatteprognosen i kommunens budgetanvisningar bedömer SKR nu en starkare utveckling av skatteintäkterna. Prognosen präglas dock av osäkerhet mot bakgrund av omvärldsutvecklingen.

Vision Vänersborg

Diagram: Skatteunderlagstillväxt och bidrag från vissa komponenter (SKR)

Procent respektive procentenheter

Källa: Skatteverket, SKR.

Under 2021-2023 beräknas både skatteunderlagets faktiska och underliggande ökningstakt vara högre än genomsnittet för den senaste tioårsperioden 2011-2020. Dessa år präglas av konjunktur-ell återhämtning, efter pandemin. Sysselsättningen ökar då snabbare än befolkningstillväxten. Det som driver på ökningen av skatteunderlaget framöver är främst stora ökning av löne- och pensionsinkomster, som tillsammans ger de största bidragen. Kalkylen för 2024-2025 utgår från att sysselsättningen växer i linje med befolkningen i arbetsför ålder och timlönerna ökar med drygt 3 procent per år i genomsnitt.

Ett högt demografiskt tryck ställer krav på en fortsatt hög investeringsnivå i de kommunala verksamheterna. Även inom vatten och avloppsnät

(VA) och bostäder är investeringsbehoven stora. Dessutom finns ett stort underhållsbehov på befintliga fastigheter. Framtida driftkostnader som blir följden av gjorda investeringar är ett stort åtagande.

Antalet invånare fortsätter att öka men i en långsammare takt än de senaste tio åren. Den största ökningen sker i gruppen 80 år och äldre. Dessa ökar med 47 procent medan personer i arbetsför ålder endast ökar med 4 procent. Det innebär att färre invånare i arbetsför ålder ska finansiera de äldres behov. Antalet yngre ser ut att minska i den nya befolkningsprognosen.

Problemet att klara välfärden kvarstår även efter pandemin. Hittills har utmaningarna i kommunsektorns ekonomi delvis kunnat hanteras genom intäktsökningar från främst skatte- och markförsäljning. Kostnaderna ökar nu mer än intäkterna. För att möta de ökade behoven och förbättra kvalitén på all verksamhet kommer det att behövas omfattande åtgärder som effektiviseringar, besparingar och skattehöjningar.

God ekonomisk hushållning och ekonomi i balans innebär att kommunen måste upprätta en budget där intäkterna överstiger kostnaderna. Det krävs även reserver för att kunna möta oförutsedda kostnadsökningar, minskade intäkter och behov av ytterligare investeringar. Med god ekonomisk hushållning menas också att dagens medborgare finansierar sin egen kommunala välfärd och inte skjuter upp betalningar till kommande generationer.

Vision Vänersborg

BEFOLKNING

Under 2021 har kommunstyrelseförvaltningen tagit fram en befolkningsprognos. Den grundar sig bland annat på en ökning av bostadsbyggandet i kommunen, vilket förväntas leda till

omflyttningar och inflyttningar, vilket i sin tur förväntas leda till ett växande invånarantal. Prognosen sträcker sig över tio år. Flera tabeller för olika behov är framtagna.

Tabell: Befolkningsförändringar i olika åldersintervall

Ålder	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	Förändring
0-5	2 727	2 746	2 792	2 832	2 849	2 893	2 902	2 933	2 968	3 007	3 056	12%
6-12	3 401	3 424	3 425	3 453	3 513	3 572	3 643	3 665	3 700	3 745	3 765	11%
13-15	1 473	1 506	1 544	1 583	1 616	1 593	1 561	1 580	1 620	1 627	1 636	11%
16-18	1 392	1 417	1 437	1 519	1 554	1 585	1 616	1 640	1 615	1 587	1 607	15%
19-29	4 779	4 827	4 916	5 032	5 113	5 169	5 221	5 251	5 284	5 322	5 377	13%
30-39	4 692	4 827	5 021	5 227	5 399	5 509	5 569	5 638	5 653	5 650	5 648	20%
40-49	4 502	4 496	4 451	4 491	4 551	4 619	4 724	4 783	4 929	5 080	5 210	16%
50-59	5 237	5 283	5 342	5 299	5 252	5 183	5 078	5 002	4 946	4 912	4 904	-6%
60-69	4 627	4 614	4 635	4 721	4 808	4 919	5 040	5 085	5 151	5 169	5 183	12%
70-79	4 292	4 323	4 318	4 310	4 278	4 206	4 170	4 195	4 160	4 191	4 224	-2%
80-89	2 099	2 127	2 203	2 294	2 391	2 513	2 586	2 666	2 760	2 781	2 814	34%
90-w	403	400	406	413	418	424	437	451	450	472	496	23%
Summa	39 624	39 985	40 487	41 175	41 745	42 182	42 547	42 893	43 240	43 540	43 915	11%

År 2020 visar det faktiska invånarantalet. 2021-2030 visar prognostiserat antal invånare utifrån befolkningsprognosen från våren 2021.

Sammanfattning befolkning

- Antalet invånare beräknas öka varje år och sammanlagt är ökningen 4 291 personer från 2020 till 2030 eller 1 procent per år. Det är en något högre ökningstakt jämfört med de senaste åren. De flesta åldersgrupperna ökar.
- Antalet barn och ungdomar i grupperna 0 - 15 år ökar med i genomsnitt 87 personer per år. Detta är kopplat till att prognosen är baserad på ett ökat bostadsbyggande av småhusområden under perioden.
- Stora ökningar sker i de äldre åldersgrupperna. De äldsta, grupperna över 80 år, ökar kraftigt med 808 personer fram till år 2030.

BUDGETFÖRUTSÄTTNINGAR

I 2021 års bokslut redovisas en förbättring av eget kapital med 185 mnkr, vilket är 142 mnkr bättre än budget.

I 2022 års mål- och resursplan är resultatet budgeterat till +40 mnkr. För att uppnå 2-procentmålet ska resultatet vara minst 53 mnkr.

Kommunstyrelsens budgetanvisningar

Kommunstyrelsen beslutade 2022-02-23 om ramar och anvisningar avseende budgetarbetet för år 2023. Budgetramarna byggde bl.a. på följande förutsättningar:

- Skatteintäkternas uppräknings mellan åren baserade sig på prognos från SKR, 2021-12-16.
- 1,9 procent inflationskompensation utgick till nämnderna.
- Löneutvecklingen beräknades till 107 mnkr för åren 2022 och 2023.
- Personalomkostnadspålägget sänktes till 39,25 procent (vilket det också gjordes för 2022).
- Årets pensionskostnader beräknades utifrån den s.k. blandmodellen baserat på prognos från kommunens pensionsförvaltare. En beräkning har gjorts för effekterna av det nya pensionsavtalet AKAP-KR vilket innebär att ytterligare 35 mnkr har budgeterats för pensionskostnader 2023.
- Internräntan är oförändrad 1 procent.
- Som en konsekvens av införandet av komponentredovisning i budget 2019 ökar samhällsbyggnadsnämndens kapitalkostnader för fastighetsunderhåll. De förhyrande nämnderna kompenseras därför med sammanlagt 800 tkr för höjda hyror från och med budget 2023. Även kostnaden för underhåll av gator ökar och samhällsbyggnadsnämnden kompenseras för höjningen med 200 tkr.

En mer detaljerad beskrivning av nämndernas tillskott i ramsättningen finns på sidan 12 och framåt.

Anslagsredovisningsnivåer

För 2023 gäller motsvarande anslagsredovisningsnivåer som 2022. Som tidigare ska barn- och utbildningsnämnden särredovisa kostnader för förskola, grundskola och särskola i samband med budget,

uppföljningar och bokslut. Kultur- och fritidsnämnden ska särredovisa kostnader för Nämnd/administration, Kultur och Fritid i samband med budget, uppföljningar och bokslut.

Anvisningar inför budgetarbetet

I samband med kommunstyrelsens beslut om ramar gavs ett antal anvisningar:

- Nämnderna fick i uppdrag att presentera budgetförslagen inom ram med beskrivning av åtgärder och konsekvenser.
- Mot bakgrund av den höga investeringsnivån uppmanades nämnderna att i anslutning till arbetet med mål- och resursplan ifrågasätta och om möjligt minska redan planerade investeringsnivåer, samt visa stor återhållsamhet med nya investeringsprojekt.
- Nämnderna fick i uppdrag att beskriva konsekvenserna som investeringarna får på driftbudgeten och hur de ryms inom befintlig budgetram.
- Förhyrande nämnd ansvarar för att ta upp förslag om fastighetsinvesteringar. De lämnas till samhällsbyggnadsnämnden. Investeringar i fastigheter, anläggningar och mark ska preciseras ytterligare i tiden, d.v.s. vilken månad under året investeringen beräknas påbörjas och vilken månad den avslutas. Detta gäller investeringsobjekt över 1 mnkr, men det gäller inte inventarier.

Övriga direktiv

- Nämnderna anvisas att budgetera intäkter och kostnader. Verksamhet som finansieras av kalkylerade statsbidrag budgeteras på både intäktssidan och kostnadssidan.
- Nämnderna ansvarar för att finansiera driftkostnadskonsekvenser av sina investeringar.
- Respektive nämnd ansvarar för att bevaka vilka specialdestinerade statsbidrag som finns att söka.
- Prisjusteringar för interna tjänster ska utgå från den löne- och priskompensation som fastställs i budgetförutsättningarna samt övriga generella förutsättningar så som internränta samt personalomkostnadspålägg. I övrigt hänvisas till de av kommunstyrelsen beslutade riktlinjerna kring intern försäljning. Vid prissättning av nya tjänster ska skriftliga avtal upprättas mellan säljare och köpare.

KOMMUNFULLMÄKTIGES BESLUT OM DRIFTBUDGETRAMAR

- avstämning mot nämndernas förslag

Vänersborgs kommuns budgetprocess

Vänersborgs kommun har en tidig budgetprocess, vilket innebär att diskussioner om mål och resurser förs under januari till maj och kommunfullmäktige fastställer mål- och resursplanen i juni inför kommande år. En tidig process gör det möjligt för nämnderna att anpassa sin verksamhet efter beslutade mål och resurser.

Visionen antogs av kommunfullmäktige 2013. Kommunfullmäktige fastställde kommunens inriktningsmål och reviderade regler för mål- och resultatstyrningen i oktober 2019. Inriktningsmålen är kommunfullmäktiges övergripande viljeinriktning. Nämnderna föreslår förväntade resultat som är kopplade till de av kommunfullmäktige fastställda inriktningsmålen. Kommunfullmäktige fastställer nämndernas förslag till förväntade resultat i samband med beslutet om mål- och resursplanen.

Arbetet med MRP 2023

Kommunstyrelsens budgetberedning består av de ordinarie ledamöterna i kommunstyrelsens arbetsutskott. Dessutom har gruppledarna i partierna L, Mbp, MP, SD och V varsin insynsplats. Budgetberedningen inledde sitt arbete i april 2022. Arbetet har baserat sig på kommunstyrelsens budgetanvisningar och nämndernas budgetförslag. Ekonomikontoret har sammanställt nya prognoser från Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) över skatte- och statsbidragsintäkter, samt uppdaterat bedömningar över löneutveckling, räntekostnader och pensionskostnader.

Budgetberedningen hade presidieöverläggningar med nämnderna under våren 2022 om deras budgetförslag för 2023-2025. Även nämndernas arbete med mål, verksamhets- och ramanpassning under 2022 följdes upp. Kommunfullmäktige fastställde mål- och resursplan 2023-2025 i juni 2022. Under hösten uppdaterades prognoser från SKR (Sveriges Kommuner och Regioner) och KPA pension.

Då det är valår fastställde nyvalda kommunfullmäktige Mål- och resursplanen den 14 december 2022.

Kommunfullmäktiges beslut om nämndernas driftbudgetramar för år 2023:

KOMMUNÖVERGRIPANDE

I anvisningarna fastställdes **internräntan** till 1,0 procent men det angavs att den kommer att justeras till 1,25 procent i MRP-beslutet. Under hösten har SKR aviserat om behov att höja internräntan ytterligare till 2,0 procent. Det innebär bland annat höjda hyror för nämnderna och därför ökas nu nämndernas budgetramar. Finansförvaltningens intäkt för internränta höjs med motsvarande. Det är alltså ett nollsummespel för nuvarande budgetar/kostnader, men kostnaden för nya investeringar blir högre när räntan höjs.

Nämndernas budgetramar för 2023 är baserade på 2022 års **lönekostnadsnivå**.

Personalomkostnadspålägget (PO) har justerats upp till 44,53 procent enligt rekommendation från SKR mot bakgrund av ökade kostnader för avtalspensioner. Ett högre PO innebär högre interna kostnader för nämnderna och en ökad intern intäkt för den centrala finansförvaltningen. Nämnderna har kompenserats för höjningen och det är därför ett nollsummespel för nämnderna.

Även budgeten för **externa räntekostnader** har reviderats upp då riksbanken höjt räntan under hösten och aviserar om ytterligare höjningar.

De aviserade **riktade statsbidragen av generell karaktär** avseende skola och äldreomsorg hanteras via särskilda beslut. De ingår därför inte i mål- och resursplan 2023-2025.

Nedan beskrivs justeringar av nämndernas budgetramar i samband med **anvisningarna** enligt kommunstyrelsens beslut i februari 2022. Vidare redogörs för **nämndernas förslag** till mål- och resursplan. Slutligen redovisas **kommunfullmäktiges beslut** till mål- och resursplan 2023.

BARN- OCH UTBILDNINGSNÄMNDEN

Anvisad budgetram

I anvisningarna fastställdes barn- och utbildningsnämndens budgetram 2023 till 885 342 tkr. Jämfört med budget 2022 gjordes följande justeringar: Inflationskompensationen ökade ramen med 5 127 tkr. För höjda hyreskostnader (till följd av fastighetsunderhåll) tillfördes 544 tkr. Sänkt personalomkostnadspålägg minskade ramen med 4 238 tkr. Budget om 1 483 tkr, för fackliga kostnader, överfördes till kommunstyrelsen, personalkontoret.

I budget 2022 tillfördes nämnden 6 900 tkr till ökad hyreskostnad för Öxnered skola som planeras stå klar sommaren 2022. I budget 2023 tillfördes ytterligare 6 900 tkr för att nå helårseffekt. Ramen utökades med 2 584 tkr för utökade verksamheter som följer av statens tillskott i de generella statsbidragen/statsbidragspåsen. Under 2022 fick nämnden ett tillfälligt anslag om 2 000 tkr till grundskolan, då elevantalet ökat. Från och med budget 2023 tillfördes nämnden motsvarande summa i ramökning. Under 2022 fick nämnden ett tillfälligt anslag om 3 000 tkr till elever i grundskolan i behov av särskilt stöd. Från och med budget 2023 tillfördes nämnden motsvarande summa i ramökning.

Barn- och utbildningsnämndens förslag:

Barn- och utbildningsnämndens budgetförslag ligger inom ram.

Nämnden beskriver risker som kan påverka budget 2023. Om det faktiska barn- och elevantalet överstiger antalet enligt nyckeltalstabell behövs ytterligare budgetmedel för att bibehålla nuvarande kvalitet. Barn och elever i behov av särskilt stöd har ökat under senare år. Det finns också ett fortsatt behov av språkligt stöd för elever med annat modersmål än svenska.

Nämnden anger i förväntat resultat att andelen barn i förskolan ska öka för att tidigt möjliggöra ökad behörighet till gymnasiet. Men det kan innebära ökade kostnader i förskolan. För att ytterligare öka behörigheten till gymnasieskolan har fokus lagts på elever i åk 9. Behoven är stora och insatserna är svåra att rymma inom tilldelad budget.

Inflationskompensation om 1,9 procent kommer inte att täcka prisökningar som följer av rådande

marknadsläge. Nämnden informerar om kostnadsökningar för interna köp av måltider.

Nämnden beskriver problematiken med de riktade statsbidragen. Statsbidragshanteringen ökar administrationen. Och trots att de är värdefulla och omfattande intäkter så skapar det problem med planering, styrning och prioritering lokalt.

Kommunfullmäktiges beslut:

Barn- och utbildningsnämnden tillförs totalt 65 975 tkr i ramökning. För att finansiera ökade hyreskostnader för Holmängenskolans som står klar i mitten av 2024 tillförs 8 000 tkr. Budgeten utökas med 2 300 tkr för arbetskläder till personalen inom förskola och fritidshem.

Då personalomkostnadspålägget höjs utökas ramen med 24 909 tkr. Då interräntan höjs utökas ramen med 8 549 tkr. Nämndens budgetram utökas med 22 217 tkr för 2022 års lönerrevision.

Kommunfullmäktige fastställer barn- och utbildningsnämndens budgetram 2023 till 951 317 tkr.

BYGGNADSNÄMNDEN

Anvisad budgetram

I anvisningarna fastställdes byggnadsnämndens budgetram 2023 till 17 149 tkr. Inflationsuppräknings minskade ramen med 149 tkr. Sänkt personalomkostnadspålägg minskade ramen med 166 tkr. Till kommunstyrelsen överfördes 605 tkr då tjänst för översiktsplanering flyttas till kommunstyrelsen.

Byggnadsnämndens föreslag:

Byggnadsnämndens budgetförslag ligger inom ram. Nämnden redovisar behov av 2 467 tkr över ram varav 1 867 tkr i ramökning och 600 tkr i tillfälligt anslag under 2023. Nämnden anger åtgärder med konsekvenser för motsvarande summa.

Miljö- och byggförvaltningen har behov av en utvecklingsledare/verksamhetsutvecklare, vilket innebär en kostnad för byggnadsnämnden om 467 tkr. För finansiering av GIS-verksamheten behövs ytterligare 1 400 tkr. Till digitalisering av gamla detaljplaner behövs tillfälligt 600 tkr.

Kommunfullmäktiges beslut:

Byggnadsnämndens budgetram utökas med 2 535 tkr. Det avser 467 tkr till del av tjänst som utvecklingsledare.

Då personalomkostnadspålägget höjs utökas ramen med 975 tkr. Då interräntan höjs utökas ramen med 186 tkr. Nämndens budgetram utökas med 906 tkr för 2022 års lönerrevision.

Kommunfullmäktige fastställer byggnadsnämndens budgetram 2023 till 19 684 tkr.

KOMMUNFULLMÄKTIGE

Anvisad budgetram

I anvisningarna fastställdes kommunfullmäktiges budgetram 2023 till 2 487 tkr. Inflationsuppräknings tillförde ramen 14 tkr.

Kommunfullmäktiges budgetram utökas med 42 tkr för 2022 års lönerrevision.

Kommunfullmäktiges budgetram fastställs till 2 529 tkr i budget 2023.

KOMMUNSTYRELSEN

Anvisad budgetram

I anvisningarna fastställdes kommunstyrelsens budgetram 2023 till 429 295 tkr. Jämfört med budget 2022 gjordes följande justeringar: Inflationskompensationen ökade ramen med 6 692 tkr. För höjda hyreskostnader (till följd av fastighetsunderhåll) tillfördes 72 tkr. Sänkt personalomkostnadspålägg minskade ramen med 499 tkr. Det tillfälliga anslaget under 2022 om 500 tkr till åtgärder för att minska sjukfrånvaron togs bort.

Från valnämnden återfördes 1 000 tkr till kommunstyrelsens förfogandeanslag då det var ett tillfälligt anslag till valnämnden under valåret 2022. Från förfogandeanslaget omfördelades 2 000 tkr till barn- och utbildningsnämnden för fler elever inom grundsärskolan. Ytterligare 3 000 tkr omfördelades från förfogandeanslaget till barn- och utbildningsnämnden till elever i behov av särskilt stöd i grundskolan. Ramen utökades med 1 352 tkr för utökade verksamheter som följer av statens justeringar i de generella statsbidragen/statsbidragspåsen.

Från barn- och utbildningsnämnden överfördes 1 483 tkr till kommunstyrelsen, personalkontoret.

Det avser fackliga kostnader. Från byggnadsnämnden överfördes 605 tkr då tjänst för översiktsplanering flyttas till kommunstyrelsen. Till kultur- och fritidsnämnden överfördes 57 tkr, vilket är en rättning av omfördelningen av evenemangsverksamheten som gjordes i budget 2022.

Kommunfullmäktiges beslut:

Kommunstyrelsen tillförs totalt 11 614 tkr i ramökning 2023. Då antalet IT-licenser ökar tillförs 1 500 tkr. Vattenpalatset har aviserat om ökade kostnader och verksamhetsbidraget utökas med 2 000 tkr varav 1 000 tkr tas från förfogandeanslaget.

För medlemsavgifter i Campus Dalsland och Kommunakademien i Väst tillförs 325 tkr respektive 130 tkr. För fortsatt bidrag till Funktionsrätt Vänersborg tillförs 150 tkr.

I enlighet med tidigare beslut öronmärks 3 000 tkr av kommunstyrelsens förfogandeanslag, till socialt förebyggande och trygghetsskapande insatser, kopplade till kommunens inriktningsmål, målen om jämställda och jämlika förutsättningar samt fullföljda studier. Av befintligt förfogandeanslag avsätts 50 tkr till Leva-projektet som fortgår även under 2023.

Avsatta medel i förfogandeanslaget för kunskapsförbundet väst gymnasiesärskola, 4 000 tkr, flyttas till kommunstyrelsen för att finansieras pensionskostnader hos kunskapsförbundet väst.

Då personalomkostnadspålägget höjs utökas ramen med 2 925 tkr. Då interräntan höjs utökas ramen med 568 tkr. Nämndens budgetram utökas med 4 015 tkr för 2022 års lönerrevision.

Från förfogandeanslaget flyttas 2 300 tkr till kommunstyrelsen för ökade pensionskostnader NÄRF.

Från förfogandeanslaget flyttas 300 tkr till kommunstyrelsen för ökat bidrag till Fyrstads flygplats AB.

Kommunstyrelseförvaltningen ges i uppdrag att utreda att införa "Breddad Rekrytering för grupper i utanförskap" som ett arbetssätt i Vänersborgs kommuns verksamheter. 1 000 tkr tillförs för ändamålet.

Kommunfullmäktige fastställer kommunstyrelsens budgetram 2023 till 440 909 tkr.

KULTUR- OCH FRITIDSNÄMNDEN

Anvisad budgettram

I anvisningarna fastställdes kultur- och fritidsnämndens budgettram 2023 till 118 056 tkr. Jämfört med budget 2022 gjordes följande justeringar: Inflationkompensationen ökade ramen med 1 138 tkr. För höjda hyreskostnader (till följd av fastighetsunderhåll) tillfördes 160 tkr. Sänkt personalomkostnadspålägg minskade ramen med 386 tkr. Från kommunstyrelsen överfördes 57 tkr, vilket är en rättning av omfördelningen av evenemangsverksamheten som gjordes i budget 2022. Nämndens budgettram utökades med 300 tkr för ytterligare hyreshöjningar i det ombyggda biblioteket i Vänersborg.

Kultur- och fritidsnämndens förslag:

Kultur- och fritidsnämnden begär sammanlagt 3 985 tkr i ramökning. De avser 400 tkr i driftkostnader till följd av investeringar (Frendevis IP, Gymnasiehallen, inventarier, konstnärlig gestaltning). Vidare 100 tkr för verksamhetssystem för musik- och kulturskola, 1 100 tkr i ökade kostnader till Regionen för förvaring och förvaltning av kommunens samlingar, 1 750 tkr för avgiftsfri musik- och kulturskola, 500 tkr till utökning av vaktmästare vid sportcentrum och 85 tkr till bidrag till fritidsgård för döva barn och ungdomar.

Kommunfullmäktiges beslut:

Kultur- och fritidsnämnden tillförs totalt 10 083 tkr i ramökning 2023.

Budgeten utökas med 500 tkr för ökade hyreskostnader och kapitalkostnader (Frendevis IP, gymnasiehallen, verksamhetsanpassningar, verksamhetssystem till musik- och kulturskolan och inventarier).

För att avgiftsbefria musik- och kulturskolan utökas budgeten med 1 750 tkr. Nämnden tillförs 85 tkr för bidrag till fritidsgård för döva.

Då personalomkostnadspålägget höjs utökas ramen med 2 270 tkr. Då interräntan höjs utökas ramen med 3 285 tkr. Nämndens budgettram utökas med 1 793 tkr för 2022 års lönerevision.

Kultur- och fritidsnämnden tillförs 400 tkr till samlingsförvaltning med Västra Götalandsregionen, VGR.

Kommunfullmäktige fastställer kultur- och fritidsnämndens budgettram 2023 till 128 139 tkr.

MILJÖ- OCH HÄLSOSKYDDSNÄMNDEN

Anvisad budgettram

I anvisningarna fastställdes miljö- och hälsoskyddsnämndens budgettram 2023 till 9 851 tkr. Jämfört med budget 2022 gjordes följande justeringar: Inflationssuppräkningen minskade ramen med 45 tkr. Sänkt personalomkostnadspålägg minskade ramen med 78 tkr.

Miljö- och hälsoskyddsnämndens förslag:

Miljö- och hälsoskyddsnämndens budgetförslag ligger inom ram. Förvaltningen redovisar behov utöver ram om sammanlagt 2 188 tkr varav 1 733 tkr i ramökning och 455 tkr i tillfälligt anslag under 2023. Behovet avser utökad personalstyrka inom livsmedelskontroll, strategiskt miljöarbete och naturvård, miljöskyddstillsyn och verksamhetsutveckling. Nämnden beskriver åtgärder och konsekvenser av utebliven ramhöjning.

Kommunfullmäktiges beslut:

Miljö- och hälsoskyddsnämndens utökas med 1 199 tkr i ramökning 2023. Till del av tjänst som utvecklingsledare utökas ramen med 233 tkr.

Då personalomkostnadspålägget höjs utökas ramen med 460 tkr. Då interräntan höjs utökas ramen med 81 tkr. Nämndens budgettram utökas med 424 tkr för 2022 års lönerevision.

Kommunfullmäktige fastställer miljö- och hälsoskyddsnämndens budgettram 2023 till 11 050 tkr.

REVISIONEN

Anvisad budgettram

I anvisningarna fastställdes revisionens budgettram 2023 till 1 531 tkr. Inflationkompensationen ökade ramen med 19 tkr. Revisionens budgettram har beretts av kommunfullmäktiges presidium.

Kommunfullmäktiges beslut:

Revisionens budgettram utökas med 13 tkr för 2022 års lönerevision.

Kommunfullmäktige fastställer revisionens budgettram 2023 till 1 544 tkr.

SAMHÄLLSBYGGNADSNÄMNDEN

Anvisad budgetram

I anvisningarna fastställdes samhällsbyggnadsnämndens budgetram 2023 till 81 914 tkr. Jämfört med budget 2022 gjordes följande justeringar: Inflationsskompensationen ökade ramen med 290 tkr. För höjda hyreskostnader (till följd av fastighetsunderhåll) tillfördes 24 tkr. Sänkt personalomkostnadspålägg minskade ramen med 455 tkr. Gatuenheten tillfördes 200 tkr för utökad kapitalkostnad kopplad till komponentredovisningen.

Samhällsbyggnadsnämndens förslag:

Samhällsbyggnadsnämndens budgetförslag ligger inom ram. Nämnden redovisar behov utöver budgetramen och konsekvenser av åtgärder.

Nämnden bedömer att den nya mötessalen troligen inte kan finansieras med intäkter från uthyrning. Det finns behov av ökad driftbudget, men det är oklart hur mycket det kan innebära.

Exploateringsbudgeten innehåller stora investeringar i infrastruktur. Det leder till ökade kostnader för ränta och avskrivningar.

Nämnden anger kostnadsökningar om 3 700 tkr inom gatuverksamheten som följer av investeringar och exploatering. Det finns också behov av fler anställda för utveckling och arbetsledning, sammanlagt 3 400 tkr. Vid en ökad investeringsbudget för beläggningsunderhåll kommer driftkostnaderna att öka årligen.

Kostnadsökningarna inom kostenheten beräknar nämnden till 3 891 tkr, vilket beror på prisökningar men också investeringen i framtida kök.

Nämnden föreslår, i särskilt ärende, att VA-taxan höjs. Brukningsavgiften föreslås höjas med 4 procent och anläggningsavgiften med 5 procent.

Kommunfullmäktiges beslut:

Samhällsbyggnadsnämnden tillförs totalt 6 936 tkr i ramökning 2023. För kapitalkostnader som följer av exploatering utökas budgeten med 400 tkr och för driftkostnader till följd av investeringar i gator utökas budgeten med 110 tkr.

Då personalomkostnadspålägget höjs utökas ramen med 2 674 tkr. Då interräntan höjs utökas ramen med 2 055 tkr. Nämndens budgetram utökas med 1 696 tkr för 2022 års lönerevision.

Kommunfullmäktige fastställer samhällsbyggnadsnämndens budgetram 2023 till 88 850 tkr.

SOCIALNÄMNDEN

Anvisad budgetram

I anvisningarna fastställdes socialnämndens budgetram 2023 till 1 051 761 tkr. Inflationsskompensationen ökade ramen med 4 294 tkr. Sänkt personalomkostnadspålägg minskade ramen med 5 727 tkr. Nämndens tillfälliga anslag om 16 000 tkr under 2022, för ökade kostnader för försörjningsstöd, togs bort. Ramen tillfördes 2 584 tkr för utökade verksamheter som följer av statens tillskott i de generella statsbidragen (statsbidragspåsen).

Socialnämndens förslag:

Socialnämnden redovisar behov av sammanlagt 20 700 tkr utöver ram varav 1 200 tkr begärs i ramökning. De avser 700 tkr till verksamheten "Mini-Maria" och 500 tkr till hyra för verksamheten Remöblera.

Kostnaderna för försörjningsstöd beräknas öka med 12 000 tkr. För att finansiera kostnaderna genomförs åtgärder motsvarande 12 000 tkr inom äldreomsorgen och dessa medel tillförs individ- och familjeomsorgen. Åtgärderna inom äldreomsorgen täcks upp av tillfälligt riktade statsbidrag för äldreomsorgen. Socialnämnden har fått 36 000 tkr i riktade statsbidrag till äldreomsorgen under 2022 och räknar med dessa medel även under 2023.

Kostnaderna för Daglig verksamhet LSS beräknas öka med 7 500 tkr, vilka finansieras genom åtgärder motsvarande 7 500 tkr inom Arbete, sysselsättning och integration.

Kommunfullmäktiges beslut:

Socialnämnden tillförs totalt 62 664 tkr i ramökning 2023. Budgeten utökas med 700 tkr till den nya verksamheten Mini-Maria och med 500 tkr till verksamheten Remöblera.

Då personalomkostnadspålägget höjs utökas ramen med 33 623 tkr. Då interräntan höjs utökas ramen med 2 858 tkr. Nämndens budgetram utökas med 24 983 tkr för 2022 års lönerevision.

Kommunfullmäktige fastställer socialnämndens budgetram 2023 till 1 114 426 tkr.

VALNÄMNDEN

Anvisad budgetram

I anvisningarna fastställdes valnämndens budgetram 2023 till 698 tkr. Eftersom det är valår 2022 tillfördes valnämnden tillfälligt 1 000 tkr i budget 2022. Inflationskompensationen ökade ramen med 30 tkr.

Kommunfullmäktiges beslut:

Valnämndens budgetram utökas med 2 tkr för lönerevision 2022.

Kommunfullmäktige fastställer valnämndens budgetram 2023 till 700 tkr.

ÖVERFÖRMYNDARNÄMNDEN

Anvisad budgetram

I anvisningarna fastställdes överförmyndarnämndens budgetram 2023 till 5 477 tkr. Inflationskompensationen ökade ramen med 32 tkr.

Överförmyndarnämndens förslag:

Överförmyndarnämndens budgetförslag ligger inom ram. Förvaltningen beskriver osäkerheter med kostnaderna för ställföreträdare och svårigheter att möta eventuella ökade kostnader med minskad personalstyrka.

Kommunfullmäktiges beslut:

Överförmyndarnämndens budgetram tillförs 188 tkr för höjt personalomkostnadspålägg, 12 tkr för höjd internränta och 93 tkr för 2022 års lönerevision.

Kommunfullmäktige fastställer överförmyndarnämndens budgetram 2023 till 5 769 tkr.

FINANSIELL ANALYS 2023-2025

Utgångspunkter

Den finansiella analysen utgår från följande fyra aspekter som är viktiga att beakta ur ett finansiellt perspektiv:

Resultat: Vilken balans har kommunen haft mellan kostnader och intäkter under året och över tiden? Finns det varningssignaler? Hur utvecklas investeringarna?

Kapacitet: Vilken finansiell motståndskraft har kommunen på lång sikt?

Risk: Finns det några risker som kan påverka kommunens resultat och kapacitet? Hur är kommunen exponerad finansiellt?

Kontroll: Vilken kontroll har kommunen över den ekonomiska utvecklingen? Hur väl följs upprättade planer? En god följsamhet mot budget är ett uttryck för god ekonomisk hushållning.

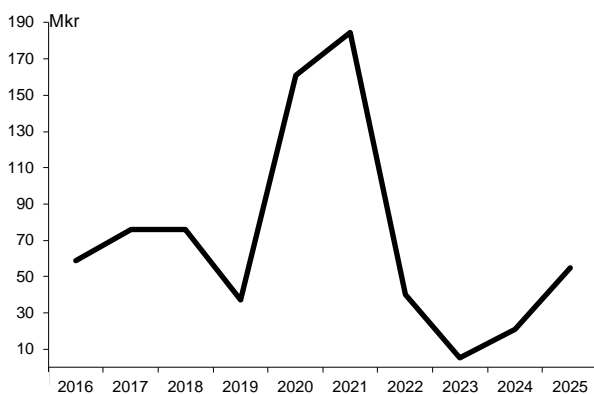
Syftet med analysen är att försöka identifiera eventuella finansiella problem och att klargöra om kommunen har en god ekonomisk hushållning.

1. Resultat och kapacitet

1.1 Årets resultat

Budgeterat resultat, med tidigare redovisade justeringar av nämndernas budgettramar, uppgår till 5 mnkr i budgeten 2023. Åren 2024 och 2025 är resultaten budgeterade till 21 mnkr respektive 55 mnkr.

Diagram: Resultatutveckling 2016-2025

Resultatutvecklingen var positiv under perioden 2016-2021 med rekordstora resultat 2020 och

2021 om 161 mnkr respektive 185 mnkr. Åren 2022-2025 budgeteras positiva resultat.

Finansiellt mål:

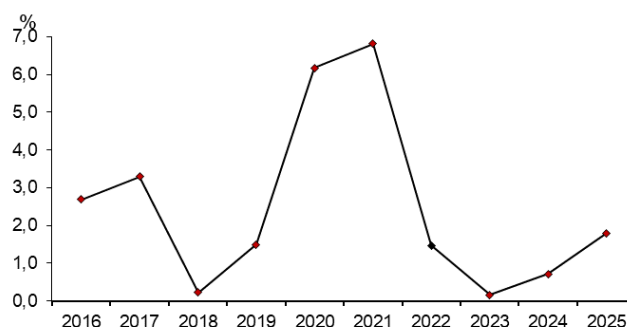
Årets resultat bör uppgå till minst 2 procent av skatter och generella statsbidrag.

Målavstämning:

Resultatmålet uppnås inte. Det budgeterade resultatet år 2023 motsvarar 0,2 procent

2 procent av skatter och generella statsbidrag motsvarar ca 57 mnkr. I bokslut 2021 motsvarade resultatet om 185 mnkr nästan 7 procent av skatter och generella statsbidrag. Från och med 2019 har resultatmålet höjts från 1 procent till 2 procent efter införande av komponentredovisning i budget.

Diagram: Årets resultat; andel av skatter och generella statsbidrag 2016-2025

1.2 Balanskravet

Enligt kommunallagen ställs det krav på att kommunerna redovisar ekonomisk balans. Det innebär bl.a. att årsbudgeten ska upprättas så att intäkterna överstiger kostnaderna. Balanskravet uppnås samtliga åren.

1.3 Skatte- och nettokostnadsutveckling

En förutsättning för en långsiktig hållbar ekonomi är att nettokostnaderna inte ökar snabbare än intäkterna kommunen får genom skatter och generella statsbidrag.

Utveckling av	2023	2024	2025
-skatter och statsbidrag	4,9%	4,5%	4,1%
-nettokostnader	6,2%	3,7%	1,9%

Prognosen för utvecklingen av skatteintäkterna följer SKR:s prognos.

År 2023 överstiger nettokostnaderna skatter och statsbidrag. Det innebär att kommunens ekonomi inte är långsiktigt hållbar. Utvecklingen av verksamhetens nettokostnader är dock lägre än skatter och statsbidrag 2024 och 2025.

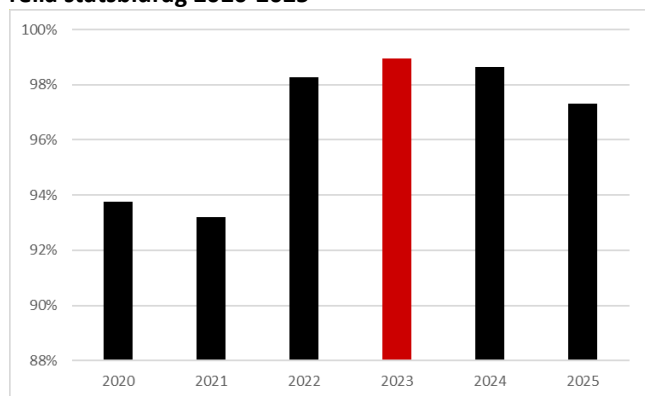
De finansiella kostnaderna ökar till följd av en hög investeringsnivå och kräver allt större andel av skatter och generella statsbidrag.

1.4 Verksamhetens nettodriftkostnader

Verksamhetens driftbudgetramar baserar sig på kommunstyrelsens budgetanvisningar och den budgetberedning som genomförts under 2022. Personalkostnaderna är budgeterade i 2022 års lönenivå. Inför 2023 har 62 mnkr avsatts centralt för att täcka ökade kostnader avseende 2023 års löneavtal.

Nettokostnader, som andel av skatter och generella statsbidrag, är ett mått som visar hur stor andel av kommunens intäkter som förbrukas av löpande driftverksamhet.

Diagram: Nettokostnader i procent av skatt och generella statsbidrag 2020-2025

Under åren 2023-2024 uppgår nettokostnaderna till 99 procent av skatter och generella statsbidrag. 2025 sjunker värdet till 97 procent. Skillnaden upp till 100 procent är det utrymme som kan användas till att finansiera räntor (en post som ökar kraftigt under planperioden), amorteringar och för att direktfinansiera investeringar. Det utrymme är alltså mycket lågt under planperioden.

1.7 Skatteintäkter och utdebiteringar

Det nuvarande skatteutbetalningssystemet innebär att skatteintäkterna kommer att utbetalas i verk-

samhetsårets pris- och lönenivå. Utbetalning av kommunalskatt och utjämningsbidrag grundas på det senast kända taxeringsutfallet, dvs. för 2020, och räknas sedan upp med tre års uppräkningsfaktorer till 2023 års nivå. Kommunalskattemedel som fås är därmed preliminära.

Utbetalning, alternativt återbetalning, av mellanskillnaden mellan den preliminära beräkningen och respektive avräkningstillfälle av kommunalskatt och utjämningsbidrag sker i januari, t.ex. 2022 för inkomståret 2020.

Beräkningen av skatteintäkter baserar sig på prognos från SKR, 2022-10-20. Utdebiteringen är oförändrad, 22:21 kronor, per skattekrona.

Tabell: Budget skatter och generella statsbidrag

Budget skatter & gen statsbidrag	2023	2024	2025
Skatteintäkter			
Skatteunderlag 2021 mnkr	8 418		
Prognos uppräkning 2022	4,8%		
Prognos uppräkning 2023-2025	4,7%	4,51%	4,13%
S:a uppräknat skatteunderlag, mnkr	9 237	9 626	10 023
Utdebitering	22,21%	22,21%	22,21%
S:a skatteinkomst före utjämning, mnkr	2 045,5	2 137,9	2 226,2
Kommunalekonomisk utjämning			
Inkomstutjämning, mnkr	528	551	573
Kostnadsutjämning, mnkr	77	77	77
Regleringsbidrag/avgift, mnkr	61	60	46
Strukturbidrag	0	0	0
S:a generella statsbidrag, mnkr	665	687	697
LSS-utjämning	61	62	62
Fastighetsavgiften	96	96	96
S:a skatter & bidrag, mnkr	2 868	2 983	3 081

1.6 Investeringar

Investeringsbudgeten omfattar 3 år, 2023-2025, och innehåller sammanlagt 1 237 mnkr. Det första året planeras investeringar för 485 mnkr. I den reviderade investeringsbudgeten för 2022 finns 660 mnkr avsatt till investeringar. Under 2021 investerades 291 mnkr.

I Västra Götaland och Hallands kommuner är snittet för en kommuns investeringsnivå 12 procent av nettokostnaderna i 2020 års bokslut. För Vänersborgs kommun kan det beräknas till cirka 341 mnkr.

Då resultatnivån 2023 är budgeterad till 5 mnkr kan skattefinansieringsnivån (summan av avskrivningar och årets resultat) beräknas till 119 mnkr.

Under planperiodens första år 2023 uppgår investeringsvolymen till 485 mnkr, vilket överstiger skattefinansieringsnivån med 366 mnkr. Det kan jämföras med de senaste årens bokslut, 2021 och 2020, då kommunen investerade för 291 mnkr respektive 342 mnkr. År 2024 planerar kommunen att investera för 442 mnkr och 2025 för 310 mnkr, vilket också är mycket höga nivåer.

Vänersborgs kommun måste ta nya lån för att finansiera investeringsvolymen. I 2023 års kassaflödesbudget planerar kommunen att låna 400 mnkr. Resten finansieras av resultatet och avskrivningar samt genom en minskning av rörelsekapitalet. Planerade investeringar 2023 och 2024 beräknas inte heller kunna hanteras inom ramen för skattefinansieringsnivån. I planen för 2025 uppgår kommunens långfristiga lån till 1 490 mnkr. Tidsmässiga förskjutningar av investeringar kan förändra bilden mellan enskilda år i planen. Investeringsnivåerna i planen utgör totalram för kommande års investeringsbudgetar.

Sammanfattning av investeringsbudgeten

Sammanfattning, mnkr	2023	2024	2025	S:a
Totalt kommunen	486	442	310	1 237
Fördelning per nämnd:				
Barn- och utbildningsnämnden	9	16	12	37
Byggnadsnämnden	1	1	1	2
Kommunstyrelsen	6	3	3	12
Kultur- och fritidsnämnden	4	4	4	11
Samhällsbyggnadsnämnden	460	414	284	1 157
varav fastighetsinvesteringar	172	132	81	385
varav exploatering	60	52	31	142
Socialnämnden	6	6	6	19

Fastighetsinvesteringar

Investeringsbudgeten för 2023-2025 innehåller fastighetsinvesteringar för 385 mnkr, varav 231 mnkr till förskolor och skolor, 28 mnkr i LSS-boenden, 27 mnkr till idrottsanläggningar. Det blir ett snitt på 128 mnkr per år. Det kan jämföras med boksluten 2021 och 2020 då kommunen investerade 163 mnkr respektive 192 mnkr i fastigheter.

VA-investeringar

VA-investeringar uppgår till totalt 464 mnkr under planperioden vilket är en mycket hög ambitionsnivå. Det kan jämföras med bokslut 2021 om 62 mnkr. Skräcklans vattenverk och Rörviks vattenverk ingår med 244 mnkr respektive 60 mnkr. För sanering enligt Blåplan (utbyte av gamla rör) budgeteras 57 mnkr. Dessutom kommer 46 mnkr att investeras i Holmängens avloppsreningsverk.

Exploateringsbudget

Även exploateringsbudgeten är väldigt omfattande, sammanlagt 142 mnkr under treårsperioden. Budgeten innehåller exploatering av bostadsområden inom Öxnered/Skaven och Källeberg. På Skavenområdet planeras en ny väg och en personbilstunnel. En ny post i exploateringsbudgeten är 10 mnkr per år till strategiska markinköp.

Finansiellt mål:

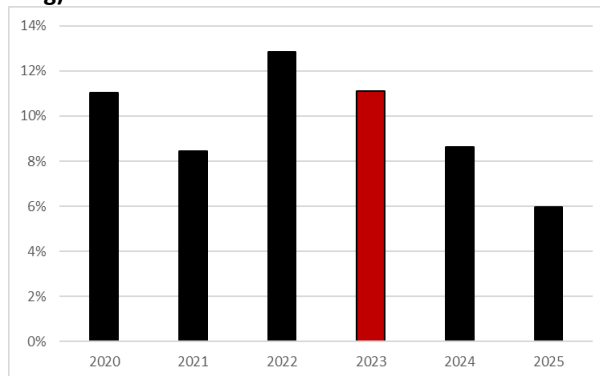
Årets investeringar (exkl VA/renhållning) ska maximalt motsvara 7 procent av skatter och generella statsbidrag.

Målavstämning:

Målet uppnås inte 2023 och 2024.

I bokslut 2021 motsvarade investeringarna 8 procent av skatter och generella statsbidrag. I budget 2022 motsvarar investeringarna 13 procent för att sjunka till 11 procent i budget 2023. I planen för 2024 och 2025 sjunker värdet till 9 procent respektive 6 procent.

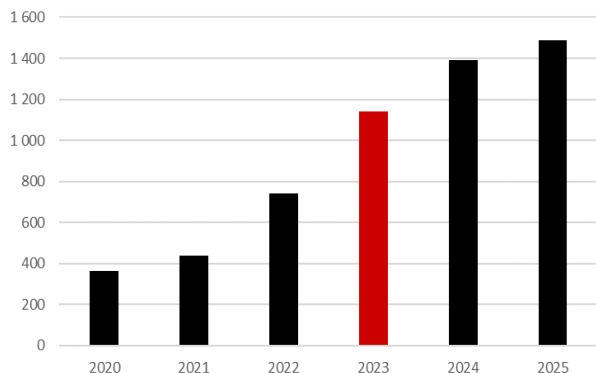
Diagram: Investeringsbudgetens andel av skatter och generella statsbidrag 2020-2025 (exkl. VA och renhållning)

I investeringsmålet anges den investeringsnivå som bedöms vara den högsta nivån för en hållbar ekonomisk utveckling, med hänsyn till de övriga finansiella målen, som ligger till grund för god ekonomisk hushållning. I kommunens mål exkluderas VA och renhållning. Om nyckeltalet är lägre än 7 procent har målet uppnåtts.

Den höga investeringsnivån, i kombination med för låga resultat, gör att nya lån behöver tas för att kunna finansiera de planerade investeringarna för åren 2023-2025.

Diagram: Låneutveckling 2020-2025

1.7 Soliditet

Soliditeten anger hur stor del av kommunens tillgångar som är finansierade med egna medel.

Finansiellt mål:

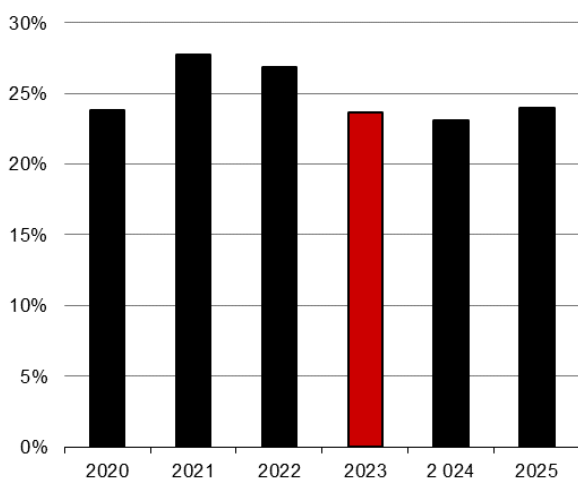
Soliditeten, inklusive kommunens hela pensionsåtagande, ska i genomsnitt förbättras med 1 procent årligen under mandatperioden.

Målavstämning:

Målet om förbättrad soliditet med i genomsnitt 1 procent årligen uppnås inte.

I bokslut 2021 förbättrades soliditeten till 28 procent tack vare det starka resultatet. I budget 2023 sjunker soliditeten till 24 procent. År 2024 sjunker soliditeten ytterligare 1 procent för att 2025 åter öka till 24 procent. Mycket höga investeringsnivåer i kombination med låga resultat leder till försämrad soliditet.

Diagram: Soliditet 2020-2025

2 Risk och kontroll

2.1 Likviditet

Med målet om en kassalikviditet på minst 50 procent menas att likvida medel tillsammans med kommunens checkkredit (för närvarande på 200 mnkr) bör vara minst 50 procent av kortfristiga skulder.

Finansiellt mål:

Kassalikviditeten bör uppgå till minst 50 procent.

Målavstämning:

Målet uppnås under planperioden genom ökad upplåning.

Den höga investeringsnivån 2023-2025 kommer att sätta press på kommunens likviditet och förutsätter en omfattande nyupplåning för att en godtagbar betalningsberedskap ska kunna upprättas.

2.2 Skulder och förpliktelser

Kommunens låneskuld ökar under planperioden. I budgeten finns upptaget sammanlagt 750 mnkr i nya lån under 2023-2025. Det innebär att år 2025 har kommunen sammanlagt långfristiga lån om 1 490 mnkr.

2.3 Pensionskostnader

Pensionskostnaderna har redovisats efter den s.k. blandmodellen och innefattar förutom pensionskostnadsens ökning, även utbetalda pensioner. Beräkningen av pensionskostnaderna baserar sig på prognos från kommunens pensionsförvaltare och inkluderar löneskatt om 24,26 procent. Under den kommande 20-årsperioden kommer kommunens pensionskostnader att öka kraftigt. Av kommunens totala pensionsåtagande på 1 052 mnkr i 2023 års budget är endast 308 mnkr avsatta som en skuld i balansräkningen.

Det nya tjänstepensionsavtalet AKAP-KR, som gäller från och med 2023, innebär tillsammans med en hög inflation under 2022, kraftigt ökade pensionskostnader. Kommunens pensionsprognos har reviderats upp med ca 40 mnkr från och med 2023.

Pensionsprognos 2023-2025 mnkr

	2023	2024	2025
Skuldförändring under året	37	21	-1
Avgiftsbestämd ålderspension	123	121	126
Pensionsutbetalningar	68	67	67
S:a verksamhetskostnad	228	210	193
Finansiell skuldökning	22	10	11
S:a totalt	250	220	205

2.4 Känslighetsanalys

Budgeten för 2023-2025 bygger på några antaganden om utveckling av löner, priser och räntor. De största riskerna ligger i att konjunkturen sjunker och att utvecklingen på arbetsmarknaden blir sämre. Nedan görs en känslighetsanalys som visar hur olika faktorer påverkar kommunens ekonomi 2023.

Förändring mnkr	2023
Priser/löner 1 procent	35 mnkr
Räntor 1 procent	8 mnkr
Skatteintäkter 1 procent	21 mnkr
Utdebitering 10 öre	9 mnkr

3 Sammanfattande målavstämning

Avstämning finansiella mål	Bokslut 2021	Budget 2022	Budget 2023	Budget 2024	Budget 2025
Årets resultat bör uppgå till 2 % av skatter och generella statsbidrag.	●	■	■	■	■
Kassalikviditeten bör vara minst 50 %.	●	●	●	●	●
Soliditeten, inklusive kommunens hela pensionsåtagande, ska i genomsnitt förbättras med 1 % årligen under mandatperioden	●	■	■	■	■
Årets investeringar exkl. VA och renhållning ska maximalt uppgå till 7 % av skatter och generella statsbidrag.	●	■	■	■	●

För att god ekonomisk hushållning ska anses vara uppnådd ska tre av fyra finansiella mål vara uppfyllda samt att minst hälften av inriktningsmålen uppnås. Utifrån ovanstående bedömningsgrund bedrevs verksamheten med god ekonomisk hushållning under 2021 då samtliga finansiella mål uppnåddes.

I budget 2022, 2023 och 2024 uppnås endast ett av fyra finansiella mål. Med denna målanalys görs bedömningen att verksamheten, ur ett finansiellt perspektiv, inte kommer att bedrivas med god ekonomisk hushållning under de åren. I planen för året 2025 uppnås två finansiella mål. Det innebär att inte heller på längre sikt kommer verksamheten att bedrivas med god ekonomisk hushållning.

DRIFTBUDGET PER NÄMND OCH ANSLAGSREDOVISNINGSNIVÅ

Budget per anslagsredovisningsnivå, netto tkr	Budget 2023	Budget 2022	Bokslut 2021
BYGGNADSNÄMNDEN	19 684	17 502	15 441
KOMMUNFULLMÄKTIGE	2 529	2 434	2 202
KULTUR- OCH FRITIDSNÄMND	128 139	117 315	112 765
MILJÖ- OCH HÄLSOSKYDDSNÄMNDEN	11 050	9 725	9 398
REVISION	1 544	1 500	1 279
VALNÄMNDEN	700	1 666	144
ÖVERFÖRMYNDARNÄMNDEN	5 769	5 406	4 537
Summa	169 415	155 547	145 766
BARN- OCH UTBILDNINGSNÄMNDEN			
Nämnd/administration		5 477	4 236
Förskola/grundskola/särskola		847 364	853 257
Summa	951 317	852 841	857 493
KOMMUNSTYRELSEN			
Styrelse		31 364	11 097
Kommunledning		109 375	101 287
Räddningstjänst/säkerhet		38 484	37 826
Gymnasieverksamhet		200 877	196 971
Vuxenutbildning		38 893	36 711
Summa	440 909	418 993	383 892
SAMHÄLLSBYGGNADSNÄMNDEN			
Skattefinansierad verksamhet:			
Nämnd och adm/gator och vägar/park/tekniska		69 464	77 862
Fastighetsenhet		9 678	-18 478
Kost-/serviceenheter		1 172	694
Summa skattefinansierad verksamhet	88 850	80 314	60 078
Taxefinansierad verksamhet:			
Renhållningsverk		0	-316
VA-verk		0	-4 092
Summa taxefinansierad verksamhet	0	0	-4 408
Summa	88 850	80 314	55 669
SOCIALNÄMNDEN			
Nämnd/administration		45 181	38 660
Äldreomsorg		485 871	519 083
Individ- och familjeomsorg		201 222	188 141
Personligt stöd och omsorg		246 879	250 876
Arbete, sysselsättning och integration		62 730	58 214
Summa	1 114 426	1 041 883	1 054 974
SUMMA NÄMNDVERKSAMHET	2 764 918	2 549 578	2 497 795

RESULTAT- KASSAFLÖDES- OCH BALANSBUDGET 2023-2025

Resultatbudget, mnkr	Bokslut 2021	Budget 2022	Budget 2023	Budget 2024	Budget 2025
Verksamhetens nettodriftskostnader	-2 421	-2 561	-2 724	-2 824	-2 878
Avskrivningar	-109	-111	-114	-118	-121
Verksamhetens nettokostnader	-2 530	-2 672	-2 839	-2 943	-2 998
Skatteintäkter	1 910	1 950	2 045	2 138	2 226
Generella statsbidrag och utjämning	804	769	823	845	855
Verksamhetens resultat	184	47	30	40	83
Finansiella intäkter	6	6	6	6	6
Finansiella kostnader	-5	-13	-31	-25	-33
Resultat före extraordinära poster	185	40	5	21	55
Extraordinära poster	0	0	0	0	0
Årets resultat	185	40	5	21	55

Kassaflödesbudget, mnkr	Bokslut 2021	Budget 2022	Budget 2023	Budget 2024	Budget 2025
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN					
Årets resultat	185	40	5	21	55
Justering för övriga ej likviditetspåverkande poster	161	134	156	153	133
S:a medel från verk. före förändr av rörelsekap	346	174	161	174	189
FÖRÄNDRING RÖRELSEKAPITAL					
Ökning/minskning förråd	-5				
Ökning/minskning kortfristiga fordringar	-45				
Ökning/minskning kortfristiga skulder	10				
S:a medel från den löpande verksamheten	305	174	161	174	189
INVESTERINGSVERKSAMHETEN					
Investering i materiella anl.tillg.	-291	-513	-486	-442	-310
Försäljning av materiella anl.tillg.	0				
Investering i finansiella anl.tillg.	0	0	0	0	0
Försäljning av finansiella anl.tillg.	0				
Anläggnings- och investeringsbidrag	15				
S:a medel från investeringsverksamhet	-276	-513	-486	-442	-310
FINANSIERINGSVERKSAMHETEN					
Nyupptagna lån	75	300	400	250	100
Amortering av skuld	0				
Ökning av långfristiga fordringar	0				
Minskning av långfristiga fordringar	0				
S:a medel från finansieringsverksam.	75	300	400	250	100
Årets kassaflöde	104	-39	75	-18	-21

Balansbudget, mnkr	Bokslut 2021	Budget 2022	Budget 2023	Budget 2024	Budget 2025
Anläggningstillgångar	2 579	2 981	3 352	3 676	3 865
Omsättningstillgångar	555	521	597	579	558
S:a tillgångar	3 134	3 502	3 949	4 255	4 423
Ingående eget kapital	1 449	1 634	1 674	1 678	1 700
Årets resultat	185	40	5	21	55
S:a eget kapital	1 634	1 674	1 678	1 700	1 755
Avsättningar, pensioner	216	243	308	343	356
Övriga avsättningar	23	23	0	0	0
S:a avsättningar	239	266	308	343	356
Långfristiga lån	440	740	1 140	1 390	1 490
Övriga långfristiga skulder	168	168	168	168	168
Kortfristiga skulder	654	654	654	654	654
S:a skulder	1 262	1 562	1 962	2 212	2 312
Ansvarförbindelse, pensionsskuld	764	735	743	719	697

Kassaflödes- och balansbudgeten för 2022 är justerad efter ingående värden från bokslut 2021.

Kommunfullmäktiges beslut

2022-12-14, § 190

1. Kommunfullmäktige fastställer utdebiteringen under 2023 till 22:21 per skattekrona. Nivån är oförändrad jämfört med 2022.
2. Kommunfullmäktige fastställer vision, övergripande inriktningsmål och finansiella mål enligt inlämnat förslag från Socialdemokraterna, Centerpartiet, Kristdemokraterna och Miljöpartiet.
3. Kommunfullmäktige fastställer riktlinjer för god ekonomisk hushållning enligt upprättat förslag på sidan 8 i kommunfullmäktiges beslut 2022-06-22 § 96.
4. Kommunfullmäktige fastställer nämndernas tillskott av skattemedel, investerings- och exploateringsplan och övriga direktiv i enlighet med kommunstyrelsens förslag till mål- och resursplan vid kommunfullmäktiges möte 2022-06-22 § 96, med justeringar i enlighet med bilagt underlag från ekonomikontoret daterad 2022-10-25, samt med justeringar utifrån inlämnat förslag från Socialdemokraterna, Centerpartiet, Kristdemokraterna och Miljöpartiet.
5. Ekonomikontoret ges i uppdrag att revidera den finansiella analysen i beslutad mål- och resursplan 2022-06-22 § 96, med resultat-, kassaflödes- och balansbudget, i enlighet med bilagt underlag från ekonomikontoret daterat 2022-10-25 och med justeringar utifrån kommunfullmäktiges slutliga budgetbeslut i december.
6. För budgettäckning av löneavtal avsätts sammanlagt 62 mnkr till kommunstyrelsens förfarande.
7. Anslagsredovisningen för driftbudgeten avser den verksamhetsnivå som anges i bilagt underlag från ekonomikontoret daterad 2022-10-25 och med justeringar utifrån kommunfullmäktiges slutliga budgetbeslut i december.
8. Anslagsbindningen för investerings- och exploateringsplanen är på projektnivå.
9. Nämnderna har att ta fram nya förväntade resultat som är kopplade till de av kommunfullmäktige fastställda inriktningsmålen i mål- och resursplan 2023-2025.
10. Framställningar till kommunstyrelsen om anslag eller bidrag i budget för år 2023, för vilka inte uppförts medel i budgetförslaget, eller vilka inte behandlas i särskild ordning, ska inte föranleda vidare åtgärder.
11. Långfristig upplåning kan ske inom fastställd låneram på 1 140 mnkr för 2023 utifrån gällande finanspolicy och inom ramen för av kommunstyrelsen fastställda riktlinjer och befogenheter inom finansverksamheten.

Barn- och utbildningsnämnden

1. Verksamhetsbeskrivning

Barn- och utbildningsnämndens ansvar framgår av reglemente fastställt av kommunfullmäktige och utgår från skollagen. Verksamheten omfattar förskola, öppen förskola, pedagogisk omsorg, förskoleklass, grundskola, grundsärskola och fritidshem. I kommunens regi finns 26 förskolor, öppna förskolan Sirius, en förskola som är öppet dygnet runt och 3 dagbarnvårdare. Det finns 17 kommunala grundskolor (varav 2 även har grundsärskola) och vid alla F-6 skolor finns det fritidshem. Det finns två fristående aktörer inom grundskolan, flera fristående förskolor och aktörer för enskild pedagogisk omsorg.

Barn- och utbildningsnämndens ansvarsområde omfattar även tillsynsuppdraget för fristående förskolor och enskild pedagogisk omsorg. Tillsynsuppdraget styrs via skollagen. Kommunen ska följa upp fristående förskolor och enskild pedagogisk omsorg för att tillse att dessa verksamheter god kvalitet och arbetar utifrån gällande styrdokument.

Arbetet inom barn- och utbildningsförvaltningen präglas av att alla i organisationen tar gemensamt ansvar för att se till att alla barn och elever som finns i verksamheterna erbjuds så goda förutsättningar som möjligt att nå behörighet till ett gymnasieprogram. För att lyckas med detta arbetar organisationen målmedvetet och systematiskt och har kvalitet och måluppfyllelse i fokus. har

Antalet placeringar för barn och elever inom förskola, pedagogisk omsorg samt fritidshem beräknas utifrån nyttjandegraden. Nyttjandegraden avser den andel av barn och elever boende i Vänersborg som nyttjar denna verksamhetsform.

Nyckeltal

Antal barn och elever	MRP 2023	MRP 2022	Bokslut 2021
Förskola och pedagogisk omsorg			
Totalt antal placeringar 1-5 år	2 167	2 181	2 113
varav andel i enskild regi %	13	14	13
Nyttjandegrad %	92	93	92
Fritidshem och pedagogisk omsorg			
Totalt antal placeringar barn 6-13 år	1 667	1 782	1 727
varav andel i enskild regi %	15	16	15
Nyttjandegrad %	49	52	49
Grundskola F-9			
Totalt antal elever	4 944	4 963	4 903
varav andel i enskild regi %	12	12	12
varav Grundsärskola	64	62	64

Antalet barn och elever i ovanstående tabell avser totalt antal placeringar per verksamhet.

Antal placeringar för barn och elever är beräknat som ett genomsnitt för året utifrån befolkningsprognoser framtagna av kommunstyrelseförvaltningen och uppgifter från kommuninvånarregistret, framtagna 2021-12-31.

Förändrade flyktingströmmar efter framtagandet av befolkningsprognos (oktober 2021) är inte beaktade.

2. Förväntade resultat

Nämnden har att ta fram nya förväntade resultat som är kopplade till de av kommunfullmäktige fastställda inriktningsmålen i mål- och resursplan 2023-2025.

3. Ekonomiska resurser

3.1 Driftbudget

Anvisad budgetram

I anvisningarna fastställdes barn- och utbildningsnämndens budgetram 2023 till 885 342 tkr. Jämfört med budget 2022 gjordes följande justeringar: Inflationkompensationen ökade ramen med 5 127 tkr. För höjda hyreskostnader (till följd av

Barn- och utbildningsnämnden

fastighetsunderhåll) tillfördes 544 tkr. Sänkt personalomkostnadspålägg minskade ramen med 4 238 tkr. Budget om 1 483 tkr, för fackliga kostnader, överfördes till kommunstyrelsen, personalkontoret.

I budget 2022 tillfördes nämnden 6 900 tkr till ökad hyreskostnad för Öxnered skola som planeras stå klar sommaren 2022. I budget 2023 tillfördes ytterligare 6 900 tkr för att nå helårseffekt. Ramen utökades med 2 584 tkr för utökade verksamheter som följer av statens tillskott i de generella statsbidragen/statsbidragspåsen. Under 2022 fick nämnden ett tillfälligt anslag om 2 000 tkr till grundskolan, då elevantalet ökat. Från och med budget 2023 tillfördes nämnden motsvarande summa i ramökning. Under 2022 fick nämnden ett tillfälligt anslag om 3 000 tkr till elever i grundskolan i behov av särskilt stöd. Från och med budget 2023 tillfördes nämnden motsvarande summa i ramökning.

Barn- och utbildningsnämndens förslag:

Barn- och utbildningsnämndens budgetförslag ligger inom ram.

Nämnden beskriver risker som kan påverka budget 2023. Om det faktiska barn- och elevantalet överstiger antalet enligt nyckeltalstabell behövs ytterligare budgetmedel för att bibehålla nuvarande kvalitet. Barn och elever i behov av särskilt stöd har ökat under senare år. Det finns också ett fortsatt behov av språkligt stöd för elever med annat modersmål än svenska.

Nämnden anger i förväntat resultat att andelen barn i förskolan ska öka för att tidigt möjliggöra ökad behörighet till gymnasiet. Men det kan innebära ökade kostnader i förskolan. För att ytterligare öka behörigheten till gymnasieskolan har fokus lagts på elever i åk 9. Behoven är stora och insatserna är svåra att rymma inom tilldelad budget.

Inflationskompensation om 1,9 procent kommer inte att täcka prisökningar som följer av rådande marknadsläge. Nämnden informerar om kostnadsökningar för interna köp av måltider.

Nämnden beskriver problematiken med de riktade statsbidragen. Statsbidragshanteringen ökar administrationen. Och trots att de är värdefulla och

omfattande intäkter så skapar det problem med planering, styrning och prioritering lokalt.

Kommunfullmäktiges beslut:

Barn- och utbildningsnämnden tillförs totalt 65 975 tkr i ramökning. För att finansiera ökade hyreskostnader för Holmängensskolan som står klar i mitten av 2024 tillförs 8 000 tkr. Budgeten utökas med 2 300 tkr för arbetskläder till personalen inom förskola och fritidshem.

Då personalomkostnadspålägget höjs utökas ramen med 24 909 tkr. Då interräntan höjs utökas ramen med 8 549 tkr. Nämndens budgetram utökas med 22 217 tkr för 2022 års lönerrevision.

Kommunfullmäktige fastställer barn- och utbildningsnämndens budgetram 2023 till 951 317 tkr.

Resultaträkning, mnkr

Resultaträkning Mnkr	Budget 2023	Budget 2022	Bokslut 2021
Statsbidrag	81,0	83,7	97,6
Övriga intäkter	38,0	35,7	38,4
Summa intäkter	119,0	119,4	136,0
Personalkostnader	661,2	589,1	621,8
Omkostnader	404,1	379,5	368,0
Ränta och avskrivningar	5,0	3,6	3,6
Summa kostnader	1 070,3	972,2	993,4
Nettokostnader	951,3	852,8	857,4

Budget 2022 är exklusive tillägg för löneavtalskompensation 2021 samt justering för personalomkostnadspålägget 2022.

3.2 Investeringsbudget

Inventarier

Investeringsbudget för inventarier avser till största delen arbetsmiljöåtgärder samt inköp av möbler och utrustning till nya lokaler. Finansiering sker inom budgetram. Denna kostnad har ökat de senaste åren till följd av nybyggnation av förskolor och grundskolor.

Fastighetsinvesteringar

Barn- och utbildningsnämndens verksamheter har ett kontinuerligt behov av fastighetsinvesteringar. Det är viktigt att skapa goda lärmiljöer och möta barn och elevers behov samt för att ersätta tillfälliga modullösningar.

Byggnadsnämnd

1. Verksamhetsbeskrivning

Byggnadsnämnden beslutar om tillstånd att bygga och riva, tillstånd till större markarbeten samt förhandsbesked om möjligheten att få bygglov.

Nämnden ansvarar för dispensprövningar, tillsyn av strandskyddet, den kommunala lantmäteriverksamheten, mätning, kartframställning och utveckling av geodata. Byggnadsnämnden ansvarar också för detaljplanering och områdesbestämmelser.

Den översiktliga fysiska planeringen fullgörs delvis av miljö- och byggnadsförvaltningen på uppdrag av kommunstyrelsen. Byggnadsnämnden ska vidare ta de initiativ som behövs beträffande planläggning och fastighetsbildning, samt vara vägledande i frågor om byggande.

Nyckeltal

Bygglov	MRP 2023	MRP 2022	Bokslut 2021
Handläggningstid	5 veckor	6 veckor	6 veckor

2. Förväntade resultat

Nämnden har att ta fram nya förväntade resultat som är kopplade till de av kommunfullmäktige fastställda inriktningsmålen i mål- och resursplan 2023-2025.

3. Ekonomiska resurser

3.1 Driftbudget

Anvisad budgetram

I anvisningarna fastställdes byggnadsnämndens budgetram 2023 till 17 149 tkr. Inflationsuppräknings minskade ramen med 149 tkr. Sänkt personalomkostnadspålägg minskade ramen med 166 tkr. Till kommunstyrelsen överfördes 605 tkr då tjänst för översiktsplanering flyttas till kommunstyrelsen.

Byggnadsnämndens förslag:

Byggnadsnämndens budgetförslag ligger inom ram. Nämnden redovisar behov av 2 467 tkr utöver ram varav 1 867 tkr i ramökning och 600 tkr i tillfälligt anslag under 2023. Nämnden anger åtgärder med konsekvenser för motsvarande summa.

Miljö- och byggförvaltningen har behov av en utvecklingsledare/verksamhetsutvecklare, vilket innebär en kostnad för byggnadsnämnden om 467 tkr. För finansiering av GIS-verksamheten behövs ytterligare 1 400 tkr. Till digitalisering av gamla detaljplaner behövs tillfälligt 600 tkr.

Kommunfullmäktiges beslut:

Byggnadsnämndens budgetram utökas med 2 535 tkr. Det avser 467 tkr till del av tjänst som utvecklingsledare.

Då personalomkostnadspålägget höjs utökas ramen med 975 tkr. Då interräntan höjs utökas ramen med 186 tkr. Nämndens budgetram utökas med 906 tkr för 2022 års lönerrevision.

Kommunfullmäktige fastställer byggnadsnämndens budgetram 2023 till 19 684 tkr.

Resultaträkning, mnkr

Resultaträkning Mnkr	Budget 2023	Budget 2022	Bokslut 2021
Statsbidrag	0,1	0,2	0,3
Övriga intäkter	15,1	14,1	14,1
Summa intäkter	15,2	14,3	14,4
Personalkostnader	28,1	25,7	22,8
Omkostnader	6,3	6,0	6,4
Avskrivningar/internränta	0,5	0,5	0,6
Summa kostnader	34,9	32,2	29,8
Nettokostnader	19,7	17,9	15,4

3.2 Investeringsbudget

Byggnadsnämndens investeringar avser inventarier och finansieras inom ram.

Kommunfullmäktige

1. Verksamhetsbeskrivning

Kommunfullmäktige har 51 ledamöter och är kommunens beslutande organ. Fullmäktige fastställer budget och övriga övergripande program för den kommunala verksamheten och beslutar även i övriga ärenden av större vikt.

Under kommunfullmäktige finns valberedningen som förbereder fullmäktiges val. Där finns också demokratiberedningen som arbetar med former för medborgarnas delaktighet, utvecklar det politiska ledarskapet och förnyelse av den kommunala demokratin.

2. Ekonomiska resurser

Anvisad budgetram

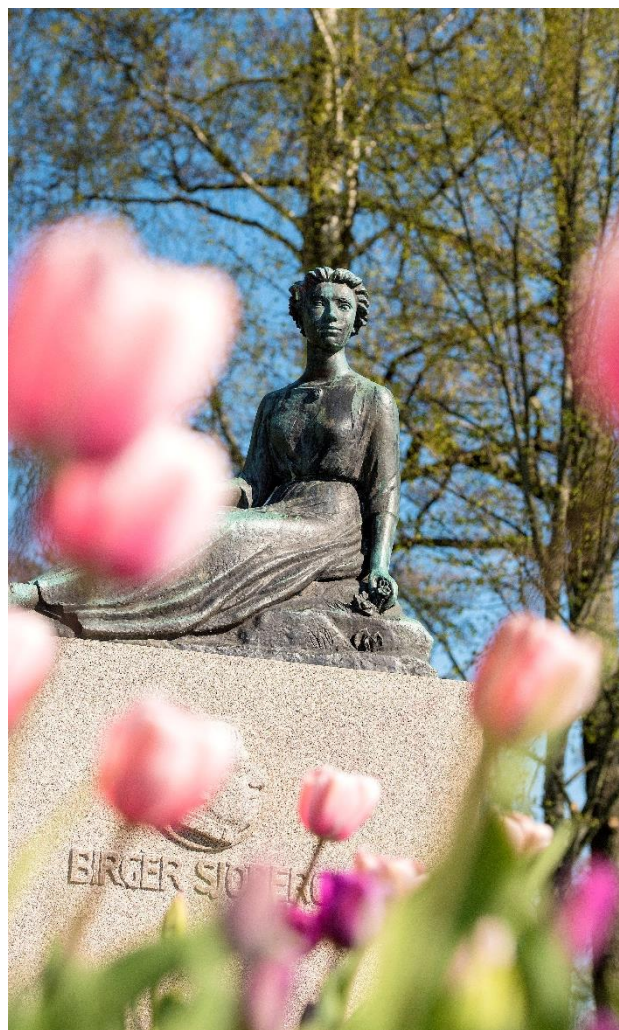
I anvisningarna fastställdes kommunfullmäktiges budgetram 2023 till 2 487 tkr. Inflationsuppräkningsförändringen tillförde ramen 14 tkr.

Kommunfullmäktiges budgetram utökades med 42 tkr för 2022 års lönerrevision.

Kommunfullmäktiges budgetram fastställs till 2 529 tkr i budget 2023.

Resultaträkning, mnkr

Resultaträkning Mnkr	Budget 2023	Budget 2022	Bokslut 2021
Personalkostnader	1,7	1,7	1,3
Omkostnader	0,8	0,8	0,9
Summa kostnader	2,5	2,5	2,2
Nettokostnader	2,5	2,5	2,2

Mandatfördelning under perioderna:	2011/2014	2015/2018	2019/2022	2023/2026
Socialdemokraterna	12	14	14	15
Sverigedemokraterna	2	6	9	10
Moderaterna	13	10	9	9
Vänsterpartiet	8	6	5	4
Centerpartiet	3	4	4	4
Kristdemokraterna	2	2	3	3
Medborgarpartiet	2	2	2	3
Liberalerna	5	3	3	2
Miljöpartiet de gröna	4	4	2	1
TOTALT	51	51	51	51

Kommunstyrelsen

1. Verksamhetsbeskrivning

Kommunstyrelsen är kommunens ledande politiska förvaltningsorgan med ansvar för hela kommunens utveckling och ekonomiska ställning. Kommunstyrelsen leder, planerar och samordnar kommunens ekonomi och verksamheter. Kommunstyrelsen ansvarar för kommunens mark- och bostadspolitik, energiplanering, kollektivtrafik samt kontakter med näringslivet. Inom kommunstyrelsen verkar ett arbetsutskott, ett personal- och förhandlingsutskott och ett konsumentutskott.

Kommunstyrelsen ansvarar för gymnasie- och vuxenutbildningsfrågor och ger bidrag till Kunskapsförbundet Väst. Kommunstyrelsen ansvarar också för räddningstjänsten och ger bidrag till Norra Älvsborgs Räddningstjänstförbund (NÄRF).

Kommunstyrelsen biträds av kommundirektör med underställda kontor och avdelningar.

2. Förväntade resultat

Nämnden har att ta fram nya förväntade resultat som är kopplade till de av kommunfullmäktige fastställda inriktningsmålen i mål- och resursplan 2023-2025.

3. Ekonomiska resurser

3.1 Driftbudget

Anvisad budgetram

I anvisningarna fastställdes kommunstyrelsens budgetram 2023 till 429 295 tkr. Jämfört med budget 2022 gjordes följande justeringar: Inflationskompensationen ökade ramen med 6 692 tkr. För höjda hyreskostnader (till följd av fastighetsunderhåll) tillfördes 72 tkr. Sänkt personalomkostnadspålägg minskade ramen med 499 tkr. Det tillfälliga anslaget under 2022 om 500 tkr till åtgärder för att minska sjukfrånvaron togs bort.

Från valnämnden återfördes 1 000 tkr till kommunstyrelsens förfogandeanslag då det var ett tillfälligt anslag till valnämnden under valåret 2022. Från förfogandeanslaget omfördelades 2 000 tkr till barn- och utbildningsnämnden för fler elever inom grundsärskolan. Ytterligare 3 000 tkr omfördelades från förfogandeanslaget till barn- och utbildningsnämnden till elever i behov av särskilt stöd i grundskolan. Ramen utökades med 1 352 tkr för utökade verksamheter som följer av statens justeringar i de generella statsbidragen/statsbidragspåsen.

Från barn- och utbildningsnämnden överfördes 1 483 tkr till kommunstyrelsen, personalkontoret. Det avser fackliga kostnader. Från byggnadsnämnden överfördes 605 tkr då tjänst för översiktsplanering flyttas till kommunstyrelsen. Till kultur- och fritidsnämnden överfördes 57 tkr, vilket är en rättning av omfördelningen av evenemangsverksamheten som gjordes i budget 2022.

Kommunfullmäktiges beslut:

Kommunstyrelsen tillförs totalt 11 614 tkr i ramökning 2023. Då antalet IT-licenser ökar tillförs 1 500 tkr. Vattenpalatset har aviserat om ökade kostnader och verksamhetsbidraget utökas med 2 000 tkr varav 1 000 tkr tas från förfogandeanslaget.

För medlemsavgifter i Campus Dalsland och Kommunakademien i Väst tillförs 325 tkr respektive 130 tkr. För fortsatt bidrag till Funktionsrätt Vänersborg tillförs 150 tkr.

Kommunstyrelsen

I enlighet med tidigare beslut öronmärks 3 000 tkr av kommunstyrelsens förfogandeanslag, till socialt förebyggande och trygghetsskapande insatser, kopplade till kommunens inriktningsmål, målen om jämställda och jämlika förutsättningar samt fullföljda studier. Av befintligt förfogandeanslag avsätts 50 tkr till Leva-projektet som fortgår även under 2023.

Avsatta medel i förfogandeanslaget för kunskapsförbundet väst gymnasiesärskola, 4 000 tkr, flyttas till kommunstyrelsen för att finansieras pensionskostnader hos kunskapsförbundet väst.

Då personalomkostnadspålägget höjs utökas ramen med 2 925 tkr. Då interräntan höjs utökas ramen med 568 tkr. Nämndens budgetram utökas med 4 015 tkr för 2022 års lönerrevision.

Från förfogandeanslaget flyttas 2 300 tkr till kommunstyrelsen för ökade pensionskostnader NÄRF.

Från förfogandeanslaget flyttas 300 tkr till kommunstyrelsen för ökat bidrag till Fyrstads flygplats AB.

Kommunstyrelseförvaltningen ges i uppdrag att utreda att införa "Breddad Rekrytering för grupper i utanförskap" som ett arbets sätt i Vänersborgs kommuns verksamheter. 1 000 tkr tillförs för ändamålet.

Kommunfullmäktige fastställer kommunstyrelsens budgetram 2023 till 440 909 tkr.

Resultaträkning, mnkr

Resultaträkning mnkr	Budget 2023	Budget 2022	Bokslut 2021
Statsbidrag	2,6	2,6	5,3
Övriga intäkter	64,2	63,1	58,8
Summa intäkter	66,8	65,7	64,1
Personalkostnader	86,3	76,6	74,6
Omkostnader	418,2	409,9	372,5
Avskrivning/internränta	3,1	3,0	2,1
Summa kostnader	507,7	489,5	449,2
Nettokostnader	440,9	423,8	385,1

3.2 Investeringsbudget

Inventarier

För IT/datanät budgeteras 5 000 tkr år 2023. För åren 2024 och 2025 budgeteras 2 000 tkr per år, vilket är en ökning jämfört med MRP 2022–2024 med 1 mnkr år 2024. Ökningen beror på ett större behov av investeringar avseende IT-information/IT-säkerhet.

Hemsidan, liksom intranätet, behöver uppgraderas vart fjärde år. För detta budgeteras 500 tkr 2023 och 2025. Till inventarier budgeteras 600 tkr.

Driftkostnaderna, som följer av investeringarna, finansieras inom respektive verksamhets budgetram.

Kultur- och fritidsnämnden

1. Verksamhetsbeskrivning

Kultur- och fritidsnämndens verksamhetsområden framgår av reglemente fastställt av kommunfullmäktige. Det omfattar barn- och ungdomskultur, bidrag, stöd och stimulans till föreningar, studieförbund och övriga organisationer inom nämndens verksamhetsområde. Vidare ingår verksamheterna folkbibliotek, fornvård, fritidsgårdsverksamhet, huvudmannaskap för Vänersborgs museum, idrotts- och fritidsanläggningar, konsthall, musikakademi, musik- och kulturskola, stipendier och priser inom nämndens områden samt öppna offentliga arrangemang.

Nämnden har inga anslagsredovisningsnivåer men redovisar verksamheten uppdelat på tre nivåer; Nämnd och administration, Kultur och Fritid.

Nyckeltal

Bibliotek och kultur	MRP 2023	MRP 2022	Bokslut 2021
Bibliotek			
- antal utlånade media	150 000	150 000	118 107
Huvudbiblioteket			
- antal besök	150 000	100 000	51 230

Musik- och kulturskola	MRP 2023	MRP 2022	Bokslut 2021
Antal aktiviteter	1 500	1 500	1 488
- varav flickor i %	60	60	68
- varav pojkar i %	40	40	32

Avser verksamhet utanför skoltid.

Öppen ungdomsverksamhet	MRP 2023	MRP 2022	Bokslut 2021
Öppet antal kvällar/år**	600	600	434
Antal besök	30 000	30 000	22 375
- varav flickor i %	40	40	36
- varav pojkar i %	60	60	64

** Avser det sammanslagna utfallet för tre enheter.

2. Förväntade resultat

Nämnden har att ta fram nya förväntade resultat som är kopplade till de av kommunfullmäktige fastställda inriktningsmålen i mål- och resursplan 2023-2025.

3. Ekonomiska resurser

3.1 Driftbudget

Anvisad budgetram

I anvisningarna fastställdes kultur- och fritidsnämndens budgetram 2023 till 118 056 tkr. Jämfört med budget 2022 gjordes följande justeringar: Inflationskompensationen ökade ramen med 1 138 tkr. För höjda hyreskostnader (till följd av fastighetsunderhåll) tillfördes 160 tkr. Sänkt personalomkostnadspålägg minskade ramen med 386 tkr. Från kommunstyrelsen överfördes 57 tkr vilket är en rättning av omfördelningen av evenemangsverksamheten som gjordes i budget 2022. Nämndens budgetram utökades med 300 tkr för ytterligare hyreshöjningar i det ombyggda biblioteket i Vänersborg.

Kultur- och fritidsnämndens förslag:

Kultur- och fritidsnämnden begär sammanlagt 3 985 tkr i ramökning. De avser 400 tkr i driftkostnader till följd av investeringar (Frendevid IP, Gymnasiehallen, inventarier, konstnärlig gestaltning). Vidare 100 tkr för verksamhetssystem för musik- och kulturskola, 1 100 tkr i ökade kostnader till Regionen för förvaring och förvaltning av kommunens samlingar, 1 750 tkr för avgiftsfri musik- och kulturskola, 500 tkr till utökning av vaktmästare vid sportcentrum och 85 tkr till bidrag till fritidsgård för döva barn och ungdomar.

Kommunfullmäktiges beslut:

Kultur- och fritidsnämnden tillförs totalt 10 083 tkr i ramökning 2023.

Budgeten utökas med 500 tkr för ökade hyreskostnader och kapitalkostnader (Frendevid IP, gymnasiehallen, verksamhetsanpassningar, verksamhetssystem till musik- och kulturskolan och inventarier).

För att avgiftsfria musik- och kulturskolan utökas budgeten med 1 750 tkr. Nämnden tillförs 85 tkr för bidrag till fritidsgård för döva.

Då personalomkostnadspålägget höjs utökas ramen med 2 270 tkr. Då interräntan höjs utökas ramen med 3 285 tkr. Nämndens budgetram utökas med 1 793 tkr för 2022 års lönerevision.

Kultur- och fritidsnämnden

Kultur- och fritidsnämnden tillförs 400 tkr till samlingsförvaltning med Västra Götalandsregionen, VGR.

Kommunfullmäktige fastställer kultur- och fritidsnämndens budgetram 2023 till 128 139 tkr.

Resultaträkning, mnkr

Resultaträkning Mnkr	Budget 2023	Budget 2022	Bokslut 2021
Statsbidrag	1,4	1,3	4,4
Övriga intäkter	18,5	18,2	15,0
Summa intäkter	19,9	19,5	19,5
Personalkostnader	60,6	56,9	55,4
Omkostnader	85,4	77,6	75,3
Avskrivning/Internränta	2,1	1,9	1,5
Summa kostnader	148,1	136,3	132,2
Nettokostnader	128,1	116,8	112,8

3.2 Investeringsbudget

Inventarier

Investeringar avser inventarier, maskiner och verksamhetsanpassningar. För 2023 föreslås ramhöjning av budget från 1,1 mnkr till 2,0 mnkr för att bättre motsvara behovet inom nämndens verksamheter och därmed ge bättre förutsättningar för god måluppfyllelse.

Beslut om investeringsmedel till konstnärlig gestaltning ska enligt riktlinjer samordnas med kommunens övriga investeringar. Då investeringsnivån varierar per år är förenklade rutiner för 1%-regeln att föredra och ska följa en bedömning utifrån god ekonomisk hushållning. I Vänersborg ska investeringen för offentlig konst utgå från 1% av den summa som ekonomikontoret fastslagit som lämplig för enbart fastighetsinvesteringarna per år.

Fastighetsinvesteringar

Planerade fastighetsinvesteringar avser dränering, bevattningssystem samt löparbanor och ansatsbana till längdhopp på Frendevi IP.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

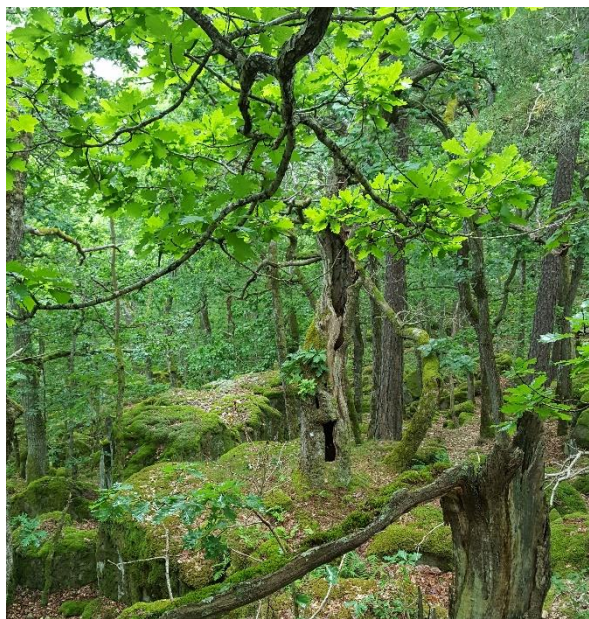
1. Verksamhetsbeskrivning

Miljö- och hälsoskyddsnämnden har kommunens uppdrag att arbeta för efterlevnad av de lagar och förordningar som rör miljö- och hälsoskydd, avlopp, livsmedel, tobak, strålskydd, animaliska biprodukter och naturvård.

Miljö- och hälsoskyddsnämndens insatser styrs till stor del av inkommande ärenden såsom anmälningar, klagomål, ansökningar och remisser. I nämndens verksamhet ingår också deltagande i utvecklingsarbete och framtagande av översikt- och detaljplaner, program och andra övergripande dokument. Nämnden driver och deltar i olika projekt som ofta är förvaltningsöverskridande.

2. Förväntade resultat

Nämnden har att ta fram nya förväntade resultat som är kopplade till de av kommunfullmäktige fastställda inriktningsmålen i mål- och resursplan 2023-2025.

3. Ekonomiska resurser

Anvisad budgetram

I anvisningarna fastställdes miljö- och hälsoskyddsnämndens budgetram 2023 till 9 851 tkr. Jämfört med budget 2022 gjordes följande justeringar: Inflationsuppräknigen minskade ramen med 45 tkr. Sänkt personalomkostnadspålägg minskade ramen med 78 tkr.

Miljö- och hälsoskyddsnämndens förslag:

Miljö- och hälsoskyddsnämndens budgetförslag ligger inom ram. Förvaltningen redovisar behov utöver ram om sammanlagt 2 188 tkr varav 1 733 tkr i ramökning och 455 tkr i tillfälligt anslag under 2023. Behovet avser utökad personalstyrka inom livsmedelskontroll, strategiskt miljöarbete och naturvård, miljöskyddstillsyn och verksamhetsutveckling. Nämnden beskriver åtgärder och konsekvenser av utebliven ramhöjning.

Kommunfullmäktiges beslut:

Miljö- och hälsoskyddsnämndens utökas med 1 199 tkr i ramökning 2023. Till del av tjänst som utvecklingsledare utökas ramen med 233 tkr.

Då personalomkostnadspålägget höjs utökas ramen med 460 tkr. Då interräntan höjs utökas ramen med 81 tkr. Nämndens budgetram utökas med 424 tkr för 2022 års lönerevision.

Kommunfullmäktige fastställer miljö- och hälsoskyddsnämndens budgetram 2023 till 11 050 tkr.

Resultaträkning, mnkr

Resultaträkning Mnkr	Budget 2023	Budget 2022	Bokslut 2021
Statsbidrag	0,0	0,0	0,0
Övriga intäkter	5,2	4,8	4,4
Summa intäkter	5,2	4,8	4,4
Personalkostnader	13,6	12,1	10,8
Omkostnader	2,6	2,5	3,0
Avskrivningar/interränta	0,1	0,1	0,0
Summa kostnader	16,3	14,7	13,8
Nettokostnader	11,1	9,9	9,4

Revision och Valnämnd

Revision

1. Verksamhetsbeskrivning

Kommunens revisorer ska enligt kommunallagen granska kommunstyrelsens och övriga nämnders verksamhet. Revisorerna ska pröva om verksamheten utövas på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. De ska granska om räkenskaperna är rättvisande och om nämndernas kontroll är tillräcklig. Revisorerna har i uppgift att följa om kommunstyrelsens och nämnders beslut överensstämmer med för verksamheten gällande bestämmelser.

2. Ekonomiska resurser

Anvisad budgetram

I anvisningarna fastställdes revisionens budgetram 2023 till 1 531 tkr. Inflationskompensationen ökade ramen med 19 tkr.

Kommunfullmäktiges beslut:

Revisionens budgetram utökas med 13 tkr för 2022 års lönerevision.

Kommunfullmäktige fastställer revisionens budgetram 2023 till 1 544 tkr.

Resultaträkning revisionen, mnkr

Resultaträkning Mnkr	Budget 2023	Budget 2022	Bokslut 2021
Personalkostnader	0,5	0,5	0,4
Omkostnader	1,0	1,0	0,9
Summa kostnader	1,5	1,5	1,3
Nettokostnader	1,5	1,5	1,3

Valnämnd

1. Verksamhetsbeskrivning

Valnämnden har tre ledamöter och tre ersättare. Nämnden ansvarar för genomförandet av allmänna val.

2. Ekonomiska resurser

Anvisad budgetram

I anvisningarna fastställdes valnämndens budgetram 2023 till 698 tkr. Nämndens tillfälliga anslag om 1 000 tkr till valåret 2022 togs bort. Inflationskompensationen ökade ramen med 30 tkr.

Kommunfullmäktiges beslut:

Valnämndens budgetram utökas med 2 tkr för lönerevision 2022.

Kommunfullmäktige fastställer valnämndens budgetram 2023 till 700 tkr.

Resultaträkning valnämnden, mnkr

Resultaträkning Mnkr	Budget 2023	Budget 2022	Bokslut 2021
Statsbidrag	0,0	0,0	0,0
Summa intäkter	0,0	0,0	0,0
Personalkostnader	0,1	0,1	0,0
Omkostnader	0,6	1,6	0,1
Summa kostnader	0,7	1,7	0,1
Nettokostnader	0,7	1,7	0,1

Samhällsbyggnadsnämnden

1. Verksamhetsbeskrivning

Samhällsbyggnadsnämnden är kommunens tekniska förvaltning och består av gatuenhet, fastighet och serviceenhet, enhet för projektering och utförande av anläggningsarbeten, va-verk samt renhållningsverk. Förutom detta finns intern service, måltidsproduktion till skolor, förskolor och socialförvaltningens boenden. Vidare handhas lokalvård, tryckeri, verksamhetsvaktmästeri, reception, konferensservice och bilpool.

Nyckeltal

Fastigheter och Kost och service	MRP 2023	MRP 2022	Bokslut 2021
Verksamhetsfastigheter			
Skolor och förskolor, yta kvm	105 182	105 182	100 884
Ormsorgsfastigheter, yta kvm	14 874	14 594	14 594
Kontorsfastigheter, yta kvm	30 741	29 941	29 941
Fritidsfastigheter, yta kvm	61 678	61 678	61 678
Övriga objekt, yta kvm	28 108	28 108	
Fastighetsunderhåll kr/kvm	150	151	157
Kost och service			
Måltider antal 1000-tal portioner/år	1 350	1 350	1 365
Städtyta kvm per dag	180 000	180 000	177 000

2. Förväntade resultat

Nämnden har att ta fram nya förväntade resultat som är kopplade till de av kommunfullmäktige fastställda inriktningsmålen i mål- och resursplan 2023-2025.

3. Ekonomiska resurser

3.1 Driftbudget

Anvisad budgetram

I anvisningarna fastställdes samhällsbyggnadsnämndens budgetram 2023 till 81 914 tkr. Jämfört med budget 2022 gjordes följande justeringar: Inflationskompensationen ökade ramen med 290 tkr. För höjda hyreskostnader (till följd av fastighetsunderhåll) tillfördes 24 tkr. Sänkt personalomkostnadspålägg minskade ramen med 455 tkr. Gatuenheten tillfördes 200 tkr för utökad kapitalkostnad kopplad till komponentredovisningen.

Samhällsbyggnadsnämndens förslag:

Samhällsbyggnadsnämndens budgetförslag ligger inom ram. Nämnden redovisar behov utöver budgetramen och konsekvenser av åtgärder.

Nämnden bedömer att den nya mötessalen troligen inte kan finansieras med intäkter från uthyrning. Det finns behov av ökad driftbudget, men det är oklart hur mycket det kan innebära.

Exploateringsbudgeten innehåller stora investeringar i infrastruktur. Det leder till ökade kostnader för ränta och avskrivningar.

Nämnden anger kostnadsökningar om 3 700 tkr inom gatuverksamheten som följer av investeringar och exploatering. Det finns också behov av fler anställda för utveckling och arbetsledning, sammanlagt 3 400 tkr. Vid en ökad investeringsbudget för beläggningsunderhåll kommer driftkostnaderna att öka årligen.

Kostnadsökningarna inom kostenheten beräknar nämnden till 3 891 tkr, vilket beror på prisökningar men också investeringen i framtida kök.

Nämnden föreslår, i särskilt ärende, att VA-taxan höjs. Brukningsavgiften föreslås höjas med 4 procent och anläggningsavgiften med 5 procent.

Kommunfullmäktiges beslut:

Samhällsbyggnadsnämnden tillförs totalt 6 936 tkr i ramökning 2023. För kapitalkostnader som följer av exploatering utökas budgeten med 400 tkr och för driftkostnader till följd av investeringar i gator utökas budgeten med 110 tkr.

Samhällsbyggnadsnämnden

Då personalomkostnadspålägget höjs utökas ramen med 2 674 tkr. Då interräntan höjs utökas ramen med 2 055 tkr. Nämndens budgetram utökas med 1 696 tkr för 2022 års lönerrevision.

Kommunfullmäktige fastställer samhällsbyggnadsnämndens budgetram 2023 till 88 850 tkr.

Resultaträkning, mnkr

Skattefinansierad verksamhet

Resultaträkning Mnkr	Budget 2023	Budget 2022	Bokslut 2021
Statsbidrag	6,9	6,7	9,8
Övriga intäkter	425,7	422,2	422,8
Summa intäkter	432,6	429,0	432,6
Personalkostnader	171,4	160,8	159,9
Omkostnader	230,1	248,9	239,7
Ränta	33,8	16,6	15,0
Avskrivningar	86,2	83,9	78,1
Summa kostnader	521,4	510,2	492,7
Nettokostnader	88,9	81,3	60,1

Resultaträkning, mnkr

Taxefinansierad verksamhet Renhållningsverk

Resultaträkning Mnkr	Budget 2023	Budget 2022	Bokslut 2021
Summa intäkter	33,6	33,6	35,1
Personalkostnader	11,5	11,5	11,1
Omkostnader	17,4	17,4	19,6
Ränta	0,5	0,5	0,4
Avskrivningar	4,2	4,2	3,7
Summa kostnader	33,6	33,6	34,8
Nettokostnader	0,0	0,0	-0,3

Resultaträkning, mnkr

Taxefinansierad verksamhet Va-verk

Resultaträkning Mnkr	Budget 2023	Budget 2022	Bokslut 2021
Summa intäkter	80,3	74,6	71,7
Personalkostnader	14,2	13,8	12,8
Omkostnader	40,5	40,6	35,9
Ränta	6,6	4,7	4,0
Avskrivningar	19,0	15,5	14,9
Summa kostnader	80,3	74,6	67,6
Nettokostnader	0,0	0,0	-4,1

3.2 Investeringsbudget

Arbete med att ta fram förslag till investeringsplan 2023-2025 har utförts i flera steg. Det första

steget har varit att upprätta en prognos för 2022 per investeringsprojekt. Syftet med prognosen är att få en uppdatering av information till projekten samt för att se om det redan nu finns kända förskjutningar eller justeringar i aktuella tidsplaner. I nästa steg har kända förskjutningar från projekt 2022 samt övriga kända justeringar vägts in i investeringsplanen 2023-2025. Därefter har arbete med ramanpassning fortlöpt.

Nedan följer en beskrivning av större/strategiska investeringsprojekt som berörs i förslag till investeringsplan 2023-2025. Det rådande världsläget med coronapandemin och kriget i Ukraina har hittills orsakat stora prisökningar på marknaden, vilket innebär stor osäkerhet och ökade kostnader i projekten.

Under 2021 påbörjades byggnationen av Holmängen skola med en totalbudget om 260 mnkr. Projektet prognostiseras följa tidplan under 2022 och därmed har ingen försening räknats med i investeringsplan 2023-2025. Projektet planeras färdigställas under 2024. Uppstarten av tillbyggnaden av Onsjö förskola beräknas försenas från 2022 till 2023. Därav har investeringsplan reviderats för år 2023-2025. Byggnation av den nya mötessalen pågår nu och förväntas färdigställas till 2023.

Inom Va-verksamheten är flera stora investeringsprojekt igång, och fler förväntas starta kommande år.

Investeringen i Va Vänersnäs pausas då projektet återremitterats. Det innebär att hela anslaget om 200 mnkr inte kommer att förbrukas under 2023-2025 vilket var den tidigare planen. I mål- och resursplan 2023-2025 finns sammantaget 120 mnkr för perioden. Va Gaddesanda färdigställs under 2022 enligt plan, men därefter budgeteras enbart förrättningskostnader om 1,5 mnkr 2023 då planeringen inte kan fortlöpa efter rådande omständigheter. Om projektet startar upp igen kommer det innebära fördyringar mot nuvarande totalanslag.

Erfarenheter från ombyggnad eller nybyggnad av vattenverk de senaste två åren visar på betydande kostnadsökningar för de flesta discipliner som bygg, el/styr, maskin/process och ventilation. Priser för byggmaterial, el-komponenter,

Samhällsbyggnadsnämnden

processutrustning samt rörmaterial har ökat under 2020–2022 på grund av pandemin. Leveransproblem påverkar också. Utöver detta har nu situationen i Ukraina medfört prisökningar. Ytterligare exempel på orsaker till prisökningar är ökat fokus på säkerhet, klimatpåverkan, ökad lagringskapacitet av vattenreningskemikalier med tanke på nationell branschdiskussion om risk för leveransproblem samt ökad reservkapacitet.

Enligt MRP 2022 har Skräcklans vattenverk budgeterats med totalt 150 mnkr. På grund av ovan nämnda omständigheter har prognosen för projektet ökat kraftigt till totalt 255 mnkr.

Rörviks vattenverk har också aviserat om stora kostnadsökningar. Ursprunglig budget om 30 mnkr beslutades flera år tillbaka i tiden och budget har nu i förslag till investeringsplan 2023–2025 reviderats enligt förutsättningarna ovan, vilket ökar projektets prognos till 91 mnkr totalt. Det har konstaterats att det finns väggskivor med asbest på Rörviks vattenverk vilket också bidrar till kostnadsökningar.

Holmängens avloppsreningsverk, 158 mnkr, har efter förseningar nu påbörjats och beräknas kosta 110 mnkr 2022 för att sedan fortlöpa med 29 mnkr respektive 17 mnkr t.o.m. 2024. Kommunen har fått förlängning av utförandet av färdig byggnation hos länsstyrelsen från 7 januari 2023 till 7 januari 2024 med anledning av Corona.

Gatuenheten planerar att renovera Dalbobron för 50 mnkr. Projektets uppstart har fördröjts då upphandlingen överklagades i två instanser. Första instans dömde till kommunens fördel men andra instans dömde till överklagande parts fördel, och domen löd att upphandlingen skulle göras om. Prövningsrätt i högsta förvaltningsdomstolen nekades. Ny upphandling är klar och tilldelningsbeslut sker i början på april. Reparation av kantbalkar förväntas påbörjas sommaren 2022.

Öxnered/Skaven etapp 1 förväntas färdigställas under år 2022 och ca 55 tomter kommer gå till försäljning. Parallellt under år 2022 pågår arbete med Öxnered/Skaven etapp 2 som förväntas färdigställas i slutet av år 2023. I MRP 2022 är utredningsmedel om 2 mnkr för en tredje etapp budgeterade för år 2024. I nuläget ser det ut som att förarbetet av etapp 3 skulle kunna komma igång

tidigare än väntat. Därför har investeringsplanen utökats med 19,5 mnkr under perioden 2023–2025. Hela etapp 3 har budgeterats med totalt 100 mnkr. Då det är ett tidigt skede är beloppen fortfarande mycket osäkra och kan komma att behöva revideras i kommande mål- och resursplaner.

I förslag till investeringsplanen 2023-2025 finns utredningsmedel om 4 mnkr för Sanden, Södra. Då detaljplan ej är beslutad är behovet i dagsläget osäkert och kan komma att behöva revideras i kommande mål- och resursplaner.

Brättevägen har försenats och prognostiseras till endast 0,5 mnkr 2022. Försening med 12,5 mnkr hanteras i förslag till investeringsplan 2023-2025. Området har höga naturvärden som kräver omfattande utredningar och ställningstaganden inför stråkval.

Den under 2021 planerade investeringen i Trestad center västra, försenades pga. försenat beslut av detaljplan. Projektet är igång och prognostiseras till 12 mnkr 2022. Resterande 8 mnkr för projektet förskjuts till 2023.

Förstärkning av Vänersborgs hamn, 18 mnkr, var planerat att påbörjas under 2021. Projektet har försenats och förväntas påbörjas under 2022 och färdigställas 2023. Skredsäkring och förstärkning av Vargöns hamn, 32 mnkr, är också senarelagt mot ursprunglig plan och planeras påbörjas under 2022 för att färdigställas 2023.

Socialnämnden

1. Verksamhetsbeskrivning

Socialförvaltningen är indelad i åtta avdelningar och leds av en förvaltningschef samt åtta verksamhetschefer. Förvaltningen arbetar på uppdrag åt socialnämnden och ska förhålla sig till flertalet lagrum. Socialtjänstlagen (SoL), Lagen om vård av unga (LVU), Lagen om vård av missbrukare (LVM), Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) och Hälso- och sjukvårdslagen (HSL).

Nyckeltal

Äldreomsorg	MRP 2023	MRP 2022	Bokslut 2021
Äldreboende platser*	362	339	339
Korttidsplatser	24	24	24
Hemtjänst timmar	240 000	230 000	221 052
Antal besök dagverksamhet	9 000	9 500	6 537
Medicinskt färdigbehandlade		1 400	1 459
Antal vård dagar med betalansvar	0	0	31

Personligt stöd och omsorg	MRP 2023	MRP 2022	Bokslut 2021
Antal boendebeslut enl LSS	163	165	157
Antal boendebeslut enl SoL	40	42	37
Antal boendestödsbeslut enl SOL	100	105	97
Antal tillgängliga bostäder	196	196	196
Köpta externa platser	10	10	16
Personer med personlig assistans, SFB	45	47	45
Personer med personlig assistans, LSS	20	20	19

Individ- och familjeomsorg	MRP 2023	MRP 2022	Bokslut 2021
HVB samt familjehem			
Antal vård dagar, barn 0-21 år	2 500	2 500	2 854
Antal vård dagar, vuxna	380	380	382
Antal vård dagar, familjehem	26 800	26 800	27 820
Försörjningsstöd			
Antal bidragshushåll	830	887	855
Försörjningsstöd, Mkr netto	47	54	51
Antal mottagna ensamkommande barn och ungdomar	8	8	1

Arbete, sysselsättning och integration	MRP 2023	MRP 2022	Bokslut 2021
Antal mottagna flyktingar	100	110	22
Antal beslut dagl.verks. LSS	200	170	190
Antal anvisade personer	710	710	602

*Temporär minskning av antal platser kopplat till ombyggnation av Lunddala

2. Förväntade resultat

Nämnden har att ta fram nya förväntade resultat som är kopplade till de av kommunfullmäktige fastställda inriktningmålen i mål- och resursplan 2023-2025.

3. Ekonomiska resurser

3.1 Driftbudget

Anvisad budgetram

I anvisningarna fastställdes socialnämndens budgetram 2023 till 1 051 761 tkr. Inflationskompensationen ökade ramen med 4 294 tkr. Sänkt personalomkostnadspålägg minskade ramen med 5 727 tkr. Nämndens tillfälliga anslag om 16 000 tkr under 2022, för ökade kostnader för försörjningsstöd, togs bort. Ramen utökades med 2 584 tkr för utökade verksamheter som följer av statens tillskott i de generella statsbidragen (statsbidragspåsen).

Socialnämndens förslag:

Socialnämnden redovisar behov av sammanlagt 20 700 tkr utöver ram varav 1 200 tkr begärs i ramökning. De avser 700 tkr till verksamheten "Mini-Maria" och 500 tkr till hyra för verksamheten Remöblera.

Kostnaderna för försörjningsstöd beräknas öka med 12 000 tkr. För att finansiera kostnaderna genomförs åtgärder motsvarande 12 000 tkr inom äldreomsorgen och dessa medel tillförs individ- och familjeomsorgen. Åtgärderna inom

Socialnämnden

äldreomsorgen täcks upp av tillfälligt riktade statsbidrag för äldreomsorgen. Socialnämnden har fått 36 000 tkr i riktade statsbidrag till äldreomsorgen under 2022 och räknar med dessa medel även under 2023.

Kostnaderna för Daglig verksamhet LSS beräknas öka med 7 500 tkr, vilka finansieras genom åtgärder motsvarande 7 500 tkr inom Arbete, sysselsättning och integration.

Kommunfullmäktiges beslut:

Socialnämnden tillförs totalt 62 664 tkr i ramökning 2023. Budgeten utökas med 700 tkr till den nya verksamheten Mini-Maria och med 500 tkr till verksamheten Remöblera.

Då personalomkostnadspålägget höjs utökas ramen med 33 623 tkr. Då interräntan höjs utökas ramen med 2 858 tkr. Nämndens budgetram utökas med 24 983 tkr för 2022 års lönerevision.

Kommunfullmäktige fastställer socialnämndens budgetram 2023 till 1 114 426 tkr.

Resultaträkning, mnkr

Resultaträkning mnkr	Budget 2023	Budget 2022	Bokslut 2021
Statsbidrag	55,0	55,0	101,8
Övriga intäkter	214,0	214,0	210,5
Summa intäkter	269,0	269,0	312,3
Personalkostnader	919,9	858,2	858,0
Omkostnader	459,0	467,8	504,1
Avskrivningar/internränta	4,4	4,3	5,2
Summa kostnader	1 383,4	1 330,3	1 367,3
Nettokostnader	1 114,4	1 061,3	1 055,0

3.2 Investeringsbudget

Inventarier

Socialnämnden har behov av ny- och återinvesteringar av möbler, hjälpmedel, digitalisering samt välfärdsteknik kopplade till socialnämndens förväntade resultat. Ökade driftskostnader täcks inom ram.

Fastighetsinvesteringar

Socialnämnden har behov av investeringar i ett boende (sex platser) för personer med sammansatta behov, boende för ensamhushåll (fyra stycken) samt projektering av nytt serviceboende LSS (10 platser) under planperioden. Driftskostnader för boende för personer med sammansatta behov samt för de fyra ensamhushållen beräknas rymmas inom befintlig ram. Vid eventuell uppstart av nytt serviceboende kan driftsmedel om cirka 6 000 tkr komma att begäras i MRP 2027.

Överförmyndarnämnden

1. Verksamhetsbeskrivning

Överförmyndarnämnden är en kommunal tillsynsmyndighet som utövar tillsyn över förmyndare, gode män och förvaltare. Nämnden ska motverka rättsförluster för de svagaste i samhället, d.v.s. underåriga (barn under 18 år), samt de som på grund av sjukdom, psykisk störning eller liknande har en god man eller förvaltare förordnad för sig.

Överförmyndarnämndens verksamhet styrs av en mängd lagar och bestämmelser. De viktigaste bestämmelserna om hur tillsynen ska utövas finns i föräldrabalken, förmyndarskapsförordningen, äktenskapsbalken, ärvdabalken, lag om verkan av avtal som slutits under påverkan av psykisk störning och lag om god man för ensamkommande barn. Staten har genom Länsstyrelsen till uppgift att utöva tillsyn över överförmyndarnämndens verksamhet.

2. Förväntade resultat

Nämnden har att ta fram nya förväntade resultat som är kopplade till de av kommunfullmäktige fastställda inriktningsmålen i mål- och resursplan 2023-2025.

3. Ekonomiska resurser

Anvisad budgetram

I anvisningarna fastställdes överförmyndarnämndens budgetram 2023 till 5 477 tkr. Jämfört med budget 2022 tillfördes ramen 10 tkr i inflationskompensation. Ramen minskades med 32 tkr i sänkt personalomkostnadspålägg.

Överförmyndarnämndens förslag:

Överförmyndarnämndens budgetförslag ligger inom ram. Förvaltningen beskriver osäkerheter med kostnaderna för ställföreträdare och svårigheter att möta eventuella ökade kostnader med minskad personalstyrka.

Kommunfullmäktiges beslut:

Överförmyndarnämndens budgetram tillförs 188 tkr för höjt personalomkostnadspålägg, 12 tkr för höjd internränta och 93 tkr för 2022 års lönerrevision.

Kommunfullmäktige fastställer överförmyndarnämndens budgetram 2023 till 5 769 tkr.

Resultaträkning, mnkr

Resultaträkning Mnkr	Budget 2023	Budget 2022	Bokslut 2021
Statsbidrag	0,0	0,0	0,1
Övriga intäkter	0,0	0,0	0,0
Summa intäkter	0,0	0,0	0,1
Personalkostnader	5,3	5,0	4,3
Omkostnader	0,5	0,5	0,4
Summa kostnader	5,8	5,5	4,7
Nettokostnader	5,8	5,5	4,6

Investerings- och exploateringsplan 2023-2025

1. Investerings- och exploateringsbudget 2023-2025

I Del III redovisas kommunfullmäktiges beslut om investerings- och exploateringsbudget 2023-2025. Sammanlagt planerar kommunen att investera för 1 237 mnkr under perioden. Det är en väldigt hög ambitionsnivå.

Investeringarna är fördelade per nämnd, per år och per projekt. Budgeten sträcker sig över tre år. Exploateringsbudgeten sträcker sig också över tre år och redovisas per projekt på sidan 10.

Investeringar för tågstopp i Brålanda ska prioriteras, då statliga och regionala beslut är på plats.

2. Fastighetsinvesteringar

Investeringsbudgeten 2023-2025 innehåller fastighetsinvesteringar för 385 mnkr, varav 231 mnkr till förskolor och skolor, 28 mnkr i LSS-boenden och 27 mnkr till idrottsanläggningar. Det blir ett snitt på 128 mnkr per år, vilket kan jämföras med bokslut 2021 och 2020 då kommunen investerade 163 mnkr respektive 192 mnkr i fastigheter.

Budgeten för fastighetsinvesteringar redovisas under samhällsbyggnadsnämnden från sidan 8. Det är samhällsbyggnadsnämnden som äger och hyr ut kommunens fastigheter till övriga nämnder. Fastighetsprojekten är uppdelade per förhyrande nämnd.

Investerings- och exploateringsplan 2023-2025

Sammanfattning, mnkr	2023	2024	2025	S:a
TOTALT KOMMUNEN	485,5	442,0	309,9	1 237,4

Total snittutgift, netto under perioden 2022 - 2024:	412,5 mnkr
---	-------------------

Fördelning per nämnd, mnkr	2023	2024	2025	S:a
Barn- och utbildningsnämnden	8,8	15,5	12,2	36,5
Byggnadsnämnden	1,0	0,5	0,5	2,0
Kommunstyrelsen	6,1	2,6	3,1	11,8
Kultur- och fritidsnämnden	3,6	3,6	3,6	10,8
Socialnämnden	6,3	6,3	6,3	18,9
Samhällsbyggnadsnämnden	459,7	413,5	284,2	1 157,4
- Gata/park	42,5	35,9	43,0	121,4
- Fastigheter	171,8	132,2	81,0	385,0
- VA	160,5	181,0	122,0	463,5
- Renhållning	6,5	4,0	4,0	14,5
- Övrigt	6,2	8,4	3,7	18,3
- Industri och hamn	12,3	0,0	0,0	12,3
- Exploateringsbudget	59,9	52,0	30,5	142,4

Diagram: Investeringsbudget per år 2023-2025, mnkr

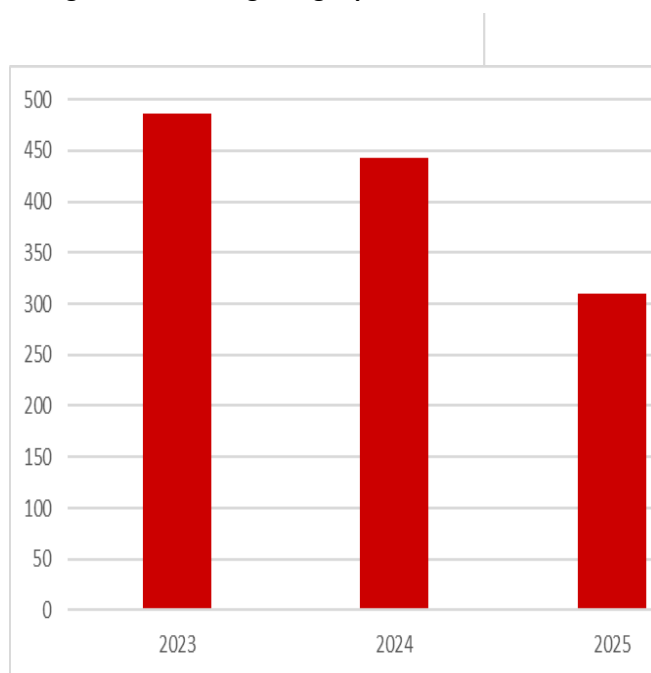
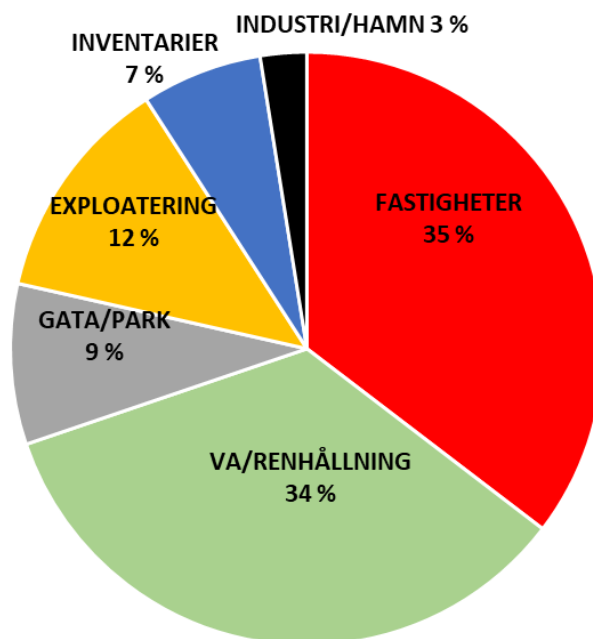

Diagram: Budget 2023 fördelad per verksamhet

Investerings- och exploateringsplan 2023-2025

Nämnd/Projekt, mkr	2023	2024	2025	S:a
BARN- OCH UTBILDNINGSNÄMNDEN				
Inventarier förskola och grundskola	8,8	15,5	12,2	36,5
S:a Utgifter inventarier	8,8	15,5	12,2	36,5
BYGGNADSNÄMNDEN				
Inventarier	1,0	0,5	0,5	2,0
S:a Utgifter inventarier	1,0	0,5	0,5	2,0
KOMMUNSTYRELSEN				
Datanät	5,0	2,0	2,0	9,0
Inventarier	0,6	0,6	0,6	1,8
Hemsida/Intranät	0,5	0,0	0,5	1,0
Ekonomisystem	0,0	0,0	0,0	0,0
Personalsystem	0,0	0,0	0,0	0,0
S:a Utgifter inventarier	6,1	2,6	3,1	11,8
KULTUR- OCH FRITIDSNÄMNDEN				
Inventarier	2,0	2,0	2,0	6,0
Konstnärlig gestaltning	1,6	1,6	1,6	4,8
S:a Utgifter inventarier	3,6	3,6	3,6	10,8
SOCIALNÄMNDEN				
Administration	0,5	0,5	0,5	1,5
Äldreomsorg	4,5	4,5	4,5	13,5
Individ- och familjeomsorg	0,5	0,5	0,5	1,5
Omsorg om funktionshindrade	0,5	0,5	0,5	1,5
Arbete, sysselsättning och integration	0,3	0,3	0,3	0,9
S:a Utgifter inventarier	6,3	6,3	6,3	18,9

Investerings- och exploateringsplan 2023-2025

SAMHÄLLSBYGGNADSNÄMNDEN

Not	Verksamhet/Projekt, mnkr	Projektid	Totalt anslag	2023	2024	2025	S:a
Gator och vägar							
1	Belysningsprojekt	Årligt anslag		0,5	0,5	0,5	1,5
2	Gatuarbete i samband med va-sanering	Årligt anslag		4,0	4,0	4,0	12,0
3	Diverse trafikåtgärder	Årligt anslag		0,7	1,0	1,1	2,8
4	Utredning/förprojektering	Årligt anslag		0,5	0,5	0,5	1,5
5	Belägg.n.underhåll f.d. drift	Årligt anslag		11,0	11,0	11,0	33,0
6	Brounderhåll	22/5-25/12	50,0	22,0		10,0	32,0
7	Cirkulationsplats, Gropbroleden-Tegelbruksvägen	23/5-24/09	8,1		7,5	0,6	8,1
8	Platsutveckling Centrum	24/5-24/11			0,7		0,7
9	Cirkulationsplats, Sanden	25/5-25/11	5,6			5,0	5,0
10	Bron över Hamnkanalen/Riksbanksbron	24/5-25/11	6,0		0,5	5,5	6,0
S:a Utgifter				38,7	25,7	38,2	102,6

Kommentarer till investeringar i gator och vägar

- 1 Årligt anslag, t.ex. för trygghetsbelysning.
- 2 Årligt anslag för gatuarbete i samband med VA-sanering.
- 3 Årligt anslag för diverse trafikåtgärder.
- 4 Årligt anslag.
- 5 Beläggningsunderhåll, fd driftunderhåll.
- 6 Brounderhåll i enlighet med rapport avseende brister och åtgärder, utförd av WSP, Bro- och Vattenbyggnad. SBN. DNR. 2013/268.
Projektet framskjutet p.g.a. överklaganden. Prognos är att 8 mnkr förbrukas år 2022.
- 7 Förbättring av trafiklösning. Ökad trafiksäkerhet och framkomlighet.
- 8 Trafiksäkerhetsåtgärder.
- 9 Förbättring av trafiklösning. Ökad trafiksäkerhet och framkomlighet.
- 10 Näringspolitisk åtgärd för att knyta ihop Sanden/Centrum och främja centrumhandeln.

Not	Verksamhet/Projekt, mnkr	Projektid	Totalt anslag	2023	2024	2025	S:a
Kollektivtrafikåtgärder							
11	Bhpl Storegårdsvägen vid Lindv.	23/5-23/11		0,6			0,6
12	Bhpl Idrottsgatan	23/5-23/11		0,4			0,4
13	Bhpl Olle Niklas väg vid Mariedalskolan	23/5-23/11		0,3			0,3
14	Bhpl Brandstation östra sidan	23/5-23/11		0,3			0,3
15	Bhpl Marierovägen vid Lindgatan	23/5-23/11		0,7			0,7
16	Bhpl Restadvägen , Mariedalsskolan	24/5-24/11			0,3		0,3
17	Bhpl Öxnereds station	24/5-24/11			0,3		0,3
18	Bhpl Västra vägen	24/5-24/11			0,6		0,6
19	Bhpl Tallvägen	24/5-24/11			0,6		0,6
20	Bhpl Vassbottenleden vid Brogatan	25/5-25/11				0,4	0,4
S:a Utgifter				2,3	1,8	0,4	4,5

Kommentarer till investeringar i kollektivtrafikåtgärder

- 11-20 Kollektivtrafikåtgärder.

Investerings- och exploateringsplan 2023-2025

fortsättning SAMHÄLLSBYGGNADSNÄMNDEN

Not	Verksamhet/Projekt, mnkr	Projekttid	Totalt anslag	2023	2024	2025	S:a
Cykelbefrämjande åtgärder							
22	GC-anslutningar vid jvg-bro	23/5-24/11		0,5	4,0		4,5
23	GC-väg Almg. mellan Gropbrov.-Olle Nicklas väg	24/5-24/11			2,0		2,0
24	GC Fabriksgatan - Repslagarvägen	24/5-24/11			0,4		0,4
25	GC-väg Restadvägen, Olle N - Odenvägen	24/5-24/11			1,0		1,0
27	Upprustning GC-väg Östra vägen vid Trenova	24/5-24/11				1,0	1,0
28	GC Sjövikspromenaden, belysning	24/5-24/11				0,8	0,8
29	GC anslutning till Kanalstigen från Tegelbruksv.	24/5-24/11				0,1	0,1
30	GC Johannesbergsvägen / Onsjövägen	24/5-24/11				1,0	1,0
31	Avgränsning bussgata - gc-väg	24/5-24/11				0,5	0,5
S:a Utgifter				0,5	7,4	3,4	11,3

Kommentarer till investeringar i cykelbefrämjande åtgärder

22-31 Åtgärder för att främja cykelåkning.

Not	Verksamhet/Projekt, mnkr	Projekttid	Totalt anslag	2023	2024	2025	S:a
Parkverksamhet							
32	Grönytor, lekplatser, parker m.m.			1,0	1,0	1,0	3,0
S:a Utgifter				1,0	1,0	1,0	3,0

Kommentarer till investeringar i parkverksamhet

32 Grönytor, årligt anslag.

Not	Verksamhet/Projekt, mnkr	Projekttid	Totalt anslag	2023	2024	2025	S:a
VA-verksamhet							
33	VA Vänersnäs	21/04-26/01	200,0	1,5			1,5
34	Säkerhetsarbete enligt EU-direktiv	Årligt anslag		1,5	1,5	1,5	4,5
35	Skräcklans vattenverk	22/01-26/12	255,0	55,0	104,0	85,0	244,0
36	Rörviks vattenverk	21/01-24/12	91,0	40,0	20,0		60,0
37	Ombyggn. på vatten- och avloppsverken	Årligt anslag		3,0	3,0	3,0	9,0
38	Lågreservoar Brålanda	23/01-24/12	11,5	1,0	10,5		11,5
39	Säkerhetsarbete avloppsrening	Årligt anslag		0,5	0,5	0,5	1,5
40	Digitala vattenmätare	Årligt anslag		0,5	0,5	0,5	1,5
41	Nya serviser	Årligt anslag		2,0	2,0	2,0	6,0
42	Dagvattenanläggningar	Årligt anslag		2,0	3,0	4,0	9,0
43	Saneringar enligt Blåplan	Årligt anslag		18,0	19,0	20,0	57,0
44	Dagvattenanläggning Nordkroken	23/01-23/12	4,0	4,0			4,0
45	Restad pumpstation	23/01-23/12	1,5	1,5			1,5
46	Flytt av pumpstation	23/01-23/12		1,0			1,0
47	Båbergs verksamhetsområde	23/01-24/12	5,5	0		5,5	5,5
48	Holmängens avloppsreningsverk	20/01-24/01	158,0	29,0	17,0		46,0
S:a Utgifter				160,5	181,0	122,0	463,5

Investerings- och exploateringsplan 2023-2025

Kommentarer till investeringar i VA-verksamhet

- 33 P.g.a. KF beslut om återremiss har projektet pausats. Kommer att innebära fördyringar om projektet fortlöper. Förrättningskostnader för ledningar och pumpstationer är nedlagda, 2022 återstår.
- 34 Årligt anslag, utökat p.g.a. större krav.
- 35 Arbetet beräknas pågå under de kommande åren, totalt ca 255 mnkr. Betydande kostnadsökningar har lett till ökat totalanslag.
- 36 Rörviks vattenverk, betydande kostnadsökningar har lett till ökat totalanslag.
- 37 Årligt anslag
- 38 Finns behov av ny reservoar i Brålanda. Lågreservoar är ett billigare alternativ än högreservoar.
- 39 Årligt anslag
- 40 Fjärravlästa läcksökande, larmande vattenmätare.
- 41 Avser stora kostnadskrävande serviser.
- 42 Kostnader sammanhängande med ny dagvattenplan.
- 43 Årligt anslag, utökas p.g.a. ålderstiger ledningsnät.
- 44 Dagvattenanläggning Nordkroken.
- 45 Restad pumpstation.
- 46 Flytt av pumpstation.
- 47 Båbergs verksamhetsområde.
- 48 Tillstånd för fortsatt och utökad verksamhet. Kommunen har fått förlängning av utförandet av färdig byggnation hos Länsstyrelsen från 7 januari 2023 till 7 januari 2024 med anledning av Corona.

Not	Verksamhet/Projekt, mnkr	Projekttid	Totalt anslag	2023	2024	2025	S:a
	Renhållningsverket						
49	Utrustning och inventarier			1,5	1,5	1,5	4,5
50	Fordon/maskiner			5,0	2,5	2,5	10,0
	S:a Utgifter			6,5	4,0	4,0	14,5

Kommentarer till investeringar i Renhållningsverket

- 49 Årligt anslag.
- 50 Årligt anslag. P.g.a. långa leveranstider kunde ingen sopbil levereras 2022, därav två sopbilar 2023.

Not	Verksamhet/Projekt, mnkr	Projekttid	Totalt anslag	2023	2024	2025	S:a
	Gatuenheten/Tekniska						
51	Fordon och maskiner gatuenh/Tekn.			4,3	6,5	2,3	13,1
	S:a Utgifter			4,3	6,5	2,3	13,1

Kommentarer till investeringar för Gatuenheten/Tekniska

- 51 Ökat årligt anslag då ett antal maskiner med större värde behöver införskaffas inom aktuell period samt att anskaffningen sker via inköp istället för leasing. Tillägg 0,1 mnkr för inköp av brandposter, tekniska.

Not	Verksamhet/Projekt, mnkr	Projekttid	Totalt anslag	2023	2024	2025	S:a
	Kostenheten						
52	Köksutrustning/kontorsmöbler			1,5	1,5	1,0	4,0
	S:a Utgifter			1,5	1,5	1,0	4,0

Investerings- och exploateringsplan 2023-2025

fortsättning SAMHÄLLSBYGGNADSNÄMNDEN

Not	Verksamhet/Projekt, mnkr	Projektid	Totalt anslag	2023	2024	2025	S:a
	Serviceenheten						
53	Maskiner, inventarier			0,4	0,4	0,4	1,2
	S:a Utgifter			0,4	0,4	0,4	1,2

Kommentarer till investeringar för Kostenheten och Serviceenheten

- 52 Årligt anslag för utbyte och uppgradering av utrustning.
Holmängenskolans kök klart 2024 vilket, innebär kostnader för att utrusta det nya köket.
- 53 Årligt anslag.

Not	Verksamhet/Projekt, mnkr	Projektid	Totalt anslag	2023	2024	2025	S:a
	Industri och hamnverksamhet						
50	Vänersborgs hamn, förstärkningar	21/01-23/12	18,0	7,0			7,0
51	Vargöns hamn, skredsäkring och förstärkning av kaj	21/01-23/06	32,0	5,3			5,3
	S:a Utgifter			12,3	0,0	0,0	12,3

- 50 Åtgärder för Vänersborgs hamn har ett större samordningsbehov med verksamheterna i hamnområdet, vilket till större del har samordnats och initierats 2021.
Tillstånd för vattenverksamhet bedöms fördröja projektstart.
- 51 Projektering pågår. Spontning bedöms starta under Q3/2022.

Investerings- och exploateringsplan 2023-2025

fortsättning SAMHÄLLSBYGGNADSNÄMNDEN

Fastighetsinvesteringar

Not	Verksamhet/Projekt, mnkr	Projektid	Totalt anslag	2023	2024	2025	S:a
- Barnomsorg och grundskola:							
1	Holmängen, ny skola inkl. idrottshall och kök	20/01-24/09	260,0	105,5	26,5		132,0
2	Onsjö förskola, tillbyggn. 2 avd.	22/01-25/12	14,0	2,0	10,0	2,0	14,0
3	Mariedalsskolan, idrottshall/specialsalar	25/01-26/12	50,0			2,0	2,0
4	Förskola/skola, verksamhetsanpassning	Årligt anslag		3,0	3,0	3,0	9,0
5	Förskole- och skolgårdar	Årligt anslag		3,0	3,0	3,0	9,0
6	Vargön, utbyggnad fsk platser	24/01-25/12	17,0		1,0	16,0	17,0
7	Brålanda skola utökning elevplatser	25/01-26/12	26,0			1,0	1,0
8	Brålanda utbyggnad fsk platser	23/01-25/12	47,0	1,0	21,0	25,0	47,0
S:a Utgifter				114,5	64,5	52,0	231,0

Not Kommentarer till fastighetsinvesteringar barnomsorg och grundskola

- Byggnation av ny F-6 skola. I det totala anslaget ingår kök. Projektet inkluderar en 40x20 kvm idrottshall.
- Fler platser samt behov av mer ändamålsenliga lokaler behöver skapas.
- Behov av att anpassa specialsalar som idag inte är dimensionerade för antalet elever på skolan. Byggnation 2024-2025.
- Årligt anslag för verksamhetsanpassningar.
- Årligt anslag för upprustning av förskole- och skolgårdar.
- Utbyggnad fsk-platser Vargön ca 50 platser.
- Tillbyggnad för att öka elevplatser Brålanda skola f-6.
- Utbyggnad fsk-platser i Brålanda då antalet barn 1-5 år prognostiseras öka i Dalsland.

Not	Verksamhet/Projekt, mnkr	Projektid	Totalt anslag	2023	2024	2025	S:a
- Kultur- och fritidsfastigheter:							
9	Folkets hus	22/01-23/12	8,0	6,0			6,0
10	Arenan	23/01-24/12	22,0	2,0	20,0		22,0
11	Frendevid IP	23/01-23/12	2,5	2,5			2,5
12	Hallevid IP	24/01-24/12	1,5		1,5		1,5
13	Fyrkanten	24/01-24/12	0,2		0,2		0,2
	B-hus Sportcentrum		1,0	1,0			1,0
S:a Utgifter				11,5	21,7	0,0	33,2

Not Kommentarer till fastighetsinvesteringar kultur och fritid

- Installation av hiss och tillgänglighetsanpassning.
- Omläggning av takduk inkl. snörasskydd och skärmtak samt invändig belysning, ej begärd av hyresgäst, finansiering saknas.
- Multianläggning i behov av dränering, bevattningssystem.
- Fotbollsplanläggning i Vargön, renovering läktare.
- Belysning, larm, nedfart för inlastning.

Investerings- och exploateringsplan 2023-2025

fortsättning SAMHÄLLSBYGGNADSNÄMNDEN

	Verksamhet/Projekt, mnkr	Projektid	Totalt anslag	2023	2024	2025	S:a
Not	- Fastigheter socialförvaltningen, omsorg om funktionshindrade:						
14	Ensamhushåll 4 platser	23/01-23/12	9,0	9,0			9,0
15	Serviceboende LSS	25/01-26/12	25,0			2,0	2,0
16	Boende för personer med sammansatta behov	23/01-24/12	17,5	1,5	16,0		17,5
	S:a Utgifter			10,5	16,0	2,0	28,5

- Not **Kommentarer till fastighetsinvesteringar omsorg om funktionshindrade**
- 14 Boendemoduler för ensamhushåll för individ- och familjeomsorgen samt personligt stöd och omsorgsräkning.
- 15 Serviceboende LSS 10 platser.
- 16 Boende för personer med sammansatta behov 6 platser.

	Verksamhet/Projekt, mnkr	Projektid	Totalt anslag	2023	2024	2025	S:a
Not	- Fastigheter samhällsbyggnadsförvaltningen:						
17	F.d. underhåll drift (komponentavskrivning)	Årligt anslag	57,0	19,0	19,0	19,0	57,0
18	Myndighetskrav	Årligt anslag	12,0	4,0	4,0	4,0	12,0
19	Folkets hus	23/01-24/12	10,0	7,0	3,0		10,0
20	Hållbarhet och energioptimering			4,0	4,0	4,0	12,0
21	WC Gaddesanna	23/01-24/01	1,3	1,3			1,3
	S:a Utgifter			35,3	30,0	27,0	92,3

- Not **Förklaringar fastigheter samhällsbyggnadsförvaltningen**
- 17 Investeringsunderhåll som utförs efter framtagen plan.
- 18 Avsatta medel för tvingande åtgärder.
- 19 Avsatta medel då underhållsbehovet av Folkets hus är stort. Byte av fasad, fönster, tak, samt åtgärder för el och dränering.
- 20 Energisparåtgärder samt övergång till mer hållbara lösningar
- 21 WC i anslutning till badplats.

S:a fastighetsinvesteringar, mnkr **171,8** **132,2** **81,0** **385,0**

Investerings- och exploateringsplan 2023-2025

fortsättning SAMHÄLLSBYGGNADSNÄMNDEN

Exploateringsbudget

Not	Verksamhet/Projekt, mnkr	Projektid	Totalt anslag	2023	2024	2025	S:a
1	Källeberg, vägbyggnad	20/09-23/12	11,8	5,9			5,9
2	Öxnered/Skaven etapp 2, va	22/01-23/12	26,9	13,5			13,5
3	Öxnered/Skaven etapp 2, gata	22/01-23/12	26,9	13,5			13,5
4	Öxnered/Skaven etapp 3, utredning och projektering	23/01-30/12	100,0	1,5	10,0	10,0	21,5
5	Brättevägen, Skaven mot Edsvägen	20/09-23/12	27,0	5,0	11,0	10,5	26,5
6	Trestad center Västra	21/01-23/12	21,0	8,0			8,0
7	GC/personbilstunnel Skaven/Öxnered	22/01-24/12	20,0	1,0	18,0		19,0
8	Sanden, Södra utredning	23/01-24/12	4,0	1,0	3,0		4,0
9	Toppbeläggning Wilhelm Kruses väg	23/04-23/10	0,5	0,5			0,5
10	Strategiska markinköp	Årligt anslag		10,0	10,0	10,0	30,0
	S:a Utgifter			59,9	52,0	30,5	142,4

Not Kommentarer till exploateringsbudgeten:

- 1 Utbyggnad enligt detaljplan, Källeberg i Brålanda. Detaljplanen överklagades år 2020, ej beslutad ännu.
- 2-3 Fortsättning efter etapp 1.
- 4 Uppstart för eventuell etapp 3.
- 5 Vägen är en förutsättning för pågående och framtida exploateringar.
- 6 Exploatering av nytt industriområde.
- 7 Tunnel krävs med tanke på utbyggnad av bostäder. Från början var projektet planerat med tidigare start, nu framflyttat p.g.a. Trafikverkets planering av tågstopp.
- 8 Utredning för Sanden, Södra.
- 9 Toppbeläggning Wilhelm Kruses väg
- 10 Förvärv av obebyggda eller bebyggda fastigheter för kommunens fortsatta exploatering och utveckling.

Verksamhet/Projekt	2023	2024	2025	S:a
Summa utgifter gata och park	42,5	35,9	43,0	121,4
Summa utgifter VA	160,5	181,0	122,0	463,5
Summa utgifter renhållning	6,5	4,0	4,0	14,5
Summa utgifter övrigt	6,2	8,4	3,7	18,3
Summa industri och hamn	12,3	0,0	0,0	12,3
Summa fastighetsinvesteringar	171,8	132,2	81,0	385,0
Summa exploateringsbudget	59,9	52,0	30,5	142,4
SUMMA	459,7	413,5	284,2	1 157,4